

TIRSO DE MOLINA

(1584?–1648)

vl. jménem Gabriel Téllez, patří k nejlepším, i když méně známým autorům španělského divadla Zlatého věku. O jeho životě se dochovalo jen málo zpráv. Vystudoval teologii na univerzitě v Alcalá de Henares a roku 1601 vstoupil do řádu milosrdných bratří. V letech 1616–1618 vyučoval na karibském ostrově Santo Domingo a po návratu se v církevních funkcích zdržoval na různých místech Španělska, zřejmě i pro neshody s vrchností, jež nepřála jeho světské tvorbě. Zemřel jako řádový mistr a převor kláštera v Sorii. Tirsovo dramatické dílo je rozsáhlé, čítalo jistě přes 300 veršovaných skladeb náboženských, historických a zápletkových (dochovalo se jich celkem 90). Vychází zřetelně z Lopeho de Vegy, uplatňuje však jeho postupy způsobem ryze individuálním. (V hrách se důrazněji prosazuje smysl pro realitu prostředí, mají barvitý děj, rychle rozvíjený v krátkých výstupech, a dodnes udivují promyšlenou psychologii jednajících postav. Platí to zejména pro dramatickou legendu Sevillský svůdce a kamenný host (El burlador de Sevilla y convidado de piedra, 1630), v níž se poprvé objevuje postava dona Juana. Ze zápletkových komedií jsou i u nás známé Don Gil v zelených nohavicích (Don Gil de las calzas verdes, 1635) a Zbožná Marta (Marta la piadosa, 1636). Tirso napsal i řádku próz, z nichž si udržela svěžest zábavná miscelanea Los cigarrales de Toledo (Toledské zahrady, 1624).

Tirso de Molina

SEVILLSKÝ SVŮDCE A KAMENNÝ HOST

ODEON

OSOBY

DON DIEGO TENORIO, *stařec*
 DON JUAN TENORIO, *jeho syn*
 CATALINÓN, *sluha*
 NEAPOLSKÝ KRÁL
 VÉVODA OCTAVIO
 DON PEDRO TENORIO
 MARKÝZ DE LA MOTA
 DON GONZALO DE ULLOA
 KASTILSKÝ KRÁL
 DOŇA ANA DE ULLOA
 FABIO, *sluha*
 ISABELA, *vévodkyně*
 TISBEA, *rybářka*
 BELISA, *venkovanka*
 ANFRISO, *rybář*
 CORIDÓN, *rybář*
 GASENDO, *rolník*
 BATRICIO, *rolník*
 RIPIO, *sluha*
 AMINTA, *venkovanka*

PRVNÍ DĚJSTVÍ

DON JUAN TENORIO a *vévodkyně* ISABELA

ISABELA

Octavio, a teď tam!
 Proklouzneš jen těmi dveřmi.

DON JUAN

Vévodkyně, splním, věř mi,
 sladké ano, přísahám.

ISABELA

V lásce, kterou jsem ti dala,
 v odevzdané povolnosti,
 v něze ani v horoucnosti
 čest jsem, říkáš, neprohrála?

DON JUAN

Ne, má lásko.

ISABELA

Rozžhnu svíci.

DON JUAN

Nerozžíhej! Lepší tma.

ISABELA

Ne, ne. Duši očima
 o svém štěstí ujistit chci.

DON JUAN

Ach, to světlo protivné!

ISABELA

Bože můj, jsem ztracena!

Kdo, kdo jsi?

DON JUAN

Muž bez jména.

ISABELA
Nejsi vévoda?

DON JUAN
Já? Ne!

ISABELA
Pomoc!

DON JUAN
Mlč! Co z toho máš?
Dej mi ruku!

ISABELA
Podlý lhář!

DON JUAN
Vévodkyně!

ISABELA
Nepodaří
se ti prchnout. Králi! Stráž!

Vejde NEAPOLSKÝ KRÁL se svíci ve svícnu

KRÁL
Co se děje?

ISABELA (*stranou*)
Král! Prokrista!

KRÁL
Kdo tu je?

DON JUAN
Kdo by měl být?

Muž a žena, jenom klid.

KRÁL (*stranou*)
Chytráček. — Nehnout se z místa!

Ani krok! — Stráž! Stráž, kde jste?
Chopte se ho!

ISABELA
Zneuctěná! (*Odejde ISABELA.*)

Vstoupí španělský vyslanec DON PEDRO TENORIO a stráž

DON PEDRO
Kdo to volal, pane? Žena?
Tady někde u vás.

KRÁL
Běžte,

done Pedro Tenorio,
venzte si ho na starost!
Nějaký nezvaný host,
zjistěte mi, co to bylo,
ale tiše, nikde nic,
musí to být pěkný vandal,
přímou u mne! Je to skandál!
Já už nechci vidět víc. (*Odejde*)

DON PEDRO
Zatkněte ho!

DON JUAN
Počkat, pane!

O svůj život nemám strach,
ale kdo by na něj sáh,
zadarmo ho nedostane.

DON PEDRO
Chopte se ho!

DON JUAN
Nespleť se!

Musel bych být někdo jiný,
a ne šlechtic ze družiny
španělského vyslance.
Ne, takhle ne, v souboji
sami dva změříme síly.

DON PEDRO

Počkejte s tou ženou chvíli
ve vedlejším pokoji. (*Ostatní odejdou*)
Už jsme sami. A teď tas!
Mně předved' svou odvahu.

DON JUAN

Na to nemám povahu,
abych, strýčku, zabil vás.
Kdopak jsi?

DON JUAN

Tys nepochopil?

Podívej, tvůj synovec.

DON PEDRO (*stranou*)

To je tedy pěkná věc! —
A co jsi to, k čertu, ztropil
za skandál? A tady! Hrůza!
No tak honem, co se stalo?
Darebáku, bylo málo
těch tvých kousků? Lumpe drzá,
zabiju tě!

DON JUAN

Nebyls jiný,
nebyls jiný za mlada,
víš, jak láska vypadá,
ta ať mě teď zproští viny.
A když tedy nedáš jinak,
povím ti už pravdu celou:

měl jsem schůzku s Isabelou,
s vévodkyní . . .

DON PEDRO

Ty jsi bídák.

DON JUAN

Podved' jsem ji.

DON PEDRO

Podved'? Jak?

DON JUAN

Jednoduše. Tma už byla,
za vévodu Octavia
jsem se vydával . . .

DON PEDRO

Ach tak!

To mi stačí. Mlč! — Teď vezmi
rozum do hrsti. Ten špás
by mně mohl zlámat vaz.
Ne, tohle král vědět nesmí.
Nestačilo ti, ty hejsku,
že jsi jako potřebný
zostudil čest jedné ženy
urozené ve Španělsku,
abys musel jinou svést.
V Neapoli! A hned samu
nejpřednější dvorní dámu!
Na tebe jen boží trest!
Otec tě sem z Kastilie
uklidí a pohostinná
Neapol tě jako syna
přijme na břeh Itálie,
že sem přijdeš jako domů,
takže bys moh' vděčný být,

a ty musíš urazit
její čest a ještě k tomu
vévodkyni? Tak co s tím?
Ne, tady nic nepomáhá!
Každá vteřina je drahá,
co chceš dělat?

DON JUAN

Strýčku, vím,
jsem vinen, bylo by k smíchu
pokoušet se o výmluvy.
Jsem vaše krev, tak mou krví
mě omyjte ze všech hříchů.
Jenom taste, já si kleknu,
tady, pane, je má zbraň.

DON PEDRO

Na, vezmi si meč a vstaň!
Jen, že prosíš, to ti řeknu!
Víš, co je tam pod balkónem?
Nebál by ses skočit do tmy?

DON JUAN

Mám křídla, když o život mi
běží, díky.

DON PEDRO

Musíš honem
na Sicílii. A zmiz!
Nebo do Milána. Já ti —
napíšu.

DON JUAN

Už jdu.

DON PEDRO

Tak platí?

DON JUAN

Platí.

DON PEDRO

Čekej na dopis!

Hned ti potom podám zprávu,
jak ta smutná záležitost
dopadla.

DON JUAN

Hleď na mou lítost.

DON PEDRO

Má to mládí horkou hlavu.

DON JUAN (*stranou*)

Jen když jsem se dobře měl.

DON PEDRO

Nu tak honem, ať jsi dole!

DON JUAN (*stranou*)

Proč bych nešel z Neapole
zkusit štěstí do Španěl.

DON JUAN *odejde, vstoupí KRÁL*

DON PEDRO

Chtěl jsem, pane, splnit rozkaz,
já se doopravdy snažil,
ale on . . .

KRÁL

Je mrtvý?

DON PEDRO

Zmizel.

KRÁL

Jak to?

DON PEDRO

Rval se, že ho ani
deset mužů nezdrželo.
Zůstali jsme tu s ním sami,
myslil jsem si, omluví se,
ale kdepak on, hned tasil,
otočil plášť kolem paže,
čelil nám a těžce zranil
vojáky, když ustupoval.
Už by se nám neubráníl,
čekala ho smrt, a když si
už nevěděl s námi rady,
s balkónu se v zoufalosti
vrhl dolů do zahrady.
Všichni lidé sousedními
dveřmi utíkali za ním,
jako had se dole svíjel,
smrtná křeč zmítala jím,
ale když už vojáci se
k němu hnali, umazaný
od krve, vstal a když křikl:
„Zab ho, zab!“, hnál se jak štvaný
jelen dál. To nepochopím.
A tu ženu máme tady
vedle. — Je to Isabela!

KRÁL

Cože?

DON PEDRO

Je prý oběť zrady
Octavia, který se jí
podvodem a lichotkami
lstivě zmocnil.

KRÁL

Co to říkáš?

DON PEDRO

Jen co sama svěřila mi.

KRÁL (*stranou*)

Běda cti, té duši mužů,
když má, ženy, bydlet s vámi,
jež jste jí v své vrtkavosti
tak křehkými nádobami. —
Sluha!

Vstoupí SLUHA

SLUHA

Přejete si, pane?

KRÁL

Přiveď mi sem tu — tu paní!

DON PEDRO

Ať, Výsosti, pro jistotu
stráž dá dobrý pozor na ni.

Stráž přivádí ISABELU

ISABELA (*stranou*)

Bože, jak se beze studu
podívat do očí králi?

KRÁL

A ty jdi! Stůj přede dveřmi
dokud tahle bude tady! —
Ty běhno, co posedlo tě?

Lepšího nic nemohla jsi
udělat než tady, u mne
zmařit v sobě tolik krásy,
můj dům pošpinit!

ISABELA

Ach, pane . . .

KRÁL

Mlč, mlč! Jazyk nepozlatí
hřích, v kterém jsi urazila
moji čest. Jak mohlas dát ji
za vévodu Octavia?

ISABELA

Pane...

KRÁL

Postav pevné hrady
s cimbuřími, zdmi je obžeň,
vztyč hradby a palisády
proti lásce, její malý
lučištník je všecky zbourá,
a co může shořet, spálí! —
Done Pedro Tenorio,
ať tu ženu ihned dají
do věže, vy jděte zatknout
Octavia, vévoda jí
musí splnit přísahu.

ISABELA

Mějte, pane, slitování,
jen pohled!

KRÁL

Když vy můžete
takhle patlat ty své zrady,

nač se dívat tvář v tvář
urážce za svými zády? (KRÁL odejde)

DON PEDRO

Jdem!

ISABELA

Nechci se vymlouvat . . .

Vyčítat mi lehké mravy!

Ale byl to Octavio,

vévoda! Snad se to spraví!

VÉVODA OCTAVIO a jeho sluha RIPIO

RIPIO

Jak to, že už pán dnes vstává?

OCTAVIO

Ani spánek neuhasí
žár, jímž láska smyslila si
žhnout mou duši do řeřava.
Je to neposedné dítě,
tenhle amor. Což ho vábí
v postýlce si na hedvábí,
v hermelínu, na dykytě
chvilku zdřímnout? Kdepak spát!
Od svítání sebou vrtí
neklidně, má tisíc chutí
vyklouznout a jít si hrát.
V duchu chodím k Isabele,
bez ní, brachu, mě žal kruší,
a že jí mám plnou duši,
tělo nechce spát a bděle

střeží hradby její ctnosti,
ať jsem vzdálen nebo s ní.

RIPIO

Ta tvá láska, odpusť mi,
podobá se ztřeštěnosti.

OCTAVIO

Co to říkáš? Ty ses pomát.

RIPIO

Říkám, že se nehodí
milovat tak jako ty.
A víš proč? Mám pokračovat?

OCTAVIO

Jenom mluv.

RIPIO

Nu, řekni sám,
ona tebe miluje?

OCTAVIO

Pochybuješ o tom?

RIPIO

Ne.

Máš ji taky rád?

OCTAVIO

Nu, mám.

RIPIO

Tak proč si hrát na hlupáky,
schnout a steskem omdlávat
pro toho, koho mám rád,
jestli on mě má rád taky.
Kdyby ti snad dala košem,
zbožňovat ji, mít se k ní,
čekat, ať se obměkčí,
to by bylo chytré, ovšem,

ale když je celá žhavá
a ty do ní jakbysmet,
proč se nevezmete hned?

OCTAVIO

Takhle, blázne, ať se vdává
pradlena anebo žení
lokať, těm to neubere.

RIPIO

No co, ženská, která pere,
pro tebe nic ovšem není.
S žádnou si však nezadává,
jak se vzdává, dřív než vdává,
nebo jak je povídává,
prostě v ničem, co ti dává,
ona totiž umí dát,
jak by jiná neuměla.
Zkus to, jestli Isabela
umí vůbec aspoň brát.

Vstoupí SLUHA

SLUHA

Máte tady španělského
vyslance, chce k vám. Prý honem!
Říká to moc divným tónem.
A jestli jsem něco v jeho
hartusení nepřeslechl,
má prý na vás zatykač . . .

OCTAVIO

Na mne? Mě chce zatknout? Zač?

SLUHA

Mám ho nechat vejít?

OCTAVIO

Nech.

DON PEDRO TENORIO *se strážemi*

DON PEDRO

Svědomy má čisté zřejmě,
kdo si tu tak klidně spí.

OCTAVIO

Když však, excellence, vy
návštěvou svou počtíte mě,
nehodí se, abych spal:
budu bdít až do skonání.
Co či koho tu pán shání?

DON PEDRO

Poslal mě k vám, pane, král.

OCTAVIO

Jestli jemu za to stálo
na mne myslet, co chtít víc?
Jemu neodepřu nic,
život položit je málo.
Není to snad, pane, štěstí,
že si na mne vzpomněl s něčím?
Nuže, čemu za to vděčím?

DON PEDRO

Mluvte raděj o neštěstí.
Král mě poslal, jak hned zvíte,
splnit jisté příkazy.

OCTAVIO

Nu tak ven s tím, markýzi,
pročpak ještě otálíte?

DON PEDRO

Mám vás ihned zatknout.

OCTAVIO

Cože?

DON PEDRO

Nerozčilujte se, klid.

OCTAVIO

Proč mě máte uvěznit?
Co jsem provedl, můj Bože?

DON PEDRO

To snad víte líp než já.
Povím vám však — jestliže je
všecko omyl — co se děje
a proč mě král posílá.
Obři noci stáhli s nebe
černé plachty, od večera
rozvěšené, prchli v hrůze
před svitem, jenž klíčil z šera.
My však s králem ještě bděli,
aby byla vyřízena
jistá věc — mocní jsou vždycky
protinožci slunce — žena
vtom však křikla: pomoc! pomoc!
někde blízko, rozezněla
se ta slova nočním tichem,
ozvěnou se dlouze chvěla,
utlumená klenbou síní.
Jeho Výsost po hlase šla,
ale co tam uviděla!

Ne! Nějaký muž a v jeho
náručí je Isabela.
Král mi řekne, ať je zatкну.
Ale on — to byla vzteklá
stvěra, která klně nebi,
nějaká obluda z pekla,
ďábel říkám, podle mne se
jen podobal na člověka.
Jsme tam spolu sami, chci ho
odzbroit, nu, což se nechá!
S balkónu se mezi jilmy,
jejichž korunami střecha
paláce je lemována,
vrhne dolů, nezanechá
nic než čmoud. Jdu rychle zatknout
vévodkyni, celá skleslá
vyznala, že Octavio
svedl ji, že proto klesla,
že jí slíbil manželství.

OCTAVIO

Co to říkáte?

DON PEDRO

Už celá

Neapol si o tom šeptá,
že dnes v noci Isabela . . .

OCTAVIO

Mlčte, nechte mě už být!
Její věrnost mám mít za lež!
Byla-li čest její faleš,
nesmíte nic zatajit.
Tenhle jed od vás mám pít,
aby moje ušlechtilá

láska se jím k smrti zpila?
Pak je jed jak lasice,
která uchem počít chce,
aby ústy porodila.
Zapomněla Isabela?
Zabila mě, duše má?
Ano. Špatná novina
vždycky nejvíc naspěch měla.
Nač by se mi duše chvěla,
kdybych věřil, že to byly
rozmary, jež mučí chvíli,
do myšlenek přijdou rýt,
až chceš sluchem vyslídít
to, v co oči uvěřily.
Markýzi, je možné, že si
jenom se mnou lstivě hrála,
že mou lásku oklamala?
Ne, můj rozum nemůže si
na to zvyknout! Jak mě děsí
zákon, jenž nůž na krk dává
a chce pomstu. Nemám práva
pomstít její čest, když mi je
nevěrná. Spí s někým, zmije!
V paláci! . . . Mně hoří hlava.

DON PEDRO

Jako že vzduch ptáka nese,
že si v moři plují ryby,
jako že se sláva líbí
každému, že oddaně se
chová přítel, nebo že se
v nepříteli skrývá zrada,
že čtyř živlů že se skládá

všecko, že je světlo ve dne
a že noc vždy k ránu bledne,
tak je všecko čirá pravda.

OCTAVIO

Musím věřit, co mi zbývá?
Už mě nepřekvapí nic,
žena věrná sebevíc
je jen žena vrtošivá.
Je vám jasné, že jste křivá
svědectví měl proti mně?

DON PEDRO

Uvažte teď rozumně.
jak se z toho dostanete.

OCTAVIO

Nejlíp zmizet hned.

DON PEDRO

Tak jděte,

pospěšte si ze země.

OCTAVIO

Do Španělska půjdu, pane,
vyléčím tam hořký smutek.

DON PEDRO

Předem byste těžko utek,
jděte zadem.

OCTAVIO

Lásky plané,
třtiny větrem ohýbané!
Hněv mnou cloumá, bolest dravá
rozdírá mě do krvava.
Pryč z té lži, pryč z Itálie!
Sbohem vlasti! Ona mi je
nevěrná. Mně hoří hlava!

Odejdou a vstoupí TISBEA s rybářskou stří v ruce

TISBEA

Já z dívek, které moře
palčivě často líbá,
když vlny pokoušejí
nohama bělostnými,
jediná trýzně lásky
jsem ušetřena byla.
Volnosti sladká, díky,
mně hlava netřeštila
tyranstvím kruté vášně.
Když se tu slunce válí
v ospalých mořských vlnách
a mění na opály
oblázky, z nichž zas luna
udělá amethysty,
když perly začnou stoupat,
jak vítr zvíří prach,
můžeš se zaposlouchat
v křik ptáků, ve skalách
zašplíchá voda temně.
To vezmu prut a čeřen
a vypluju si v bárce
a když je splávek klidný,
nechám se houpat sladce.
Pak zkusím do čeřenu
ústřice nabrat ze dna,
proud nese mě jak penu,
když už jsem unavená.
Tak co mi tedy schází?
Žiju si na svobodě

a radosti své klidné
 svěřuju jenom vodě.
 Trápení lásky neznám,
 vím, že je láska zmije,
 že do srdce se vtírá
 a potom z něho pije.
 A mám to od druhých,
 s kterými občas jedu
 lovit za noci ryby,
 že láska je číš jedu.
 A když se nešťastním,
 které z ní nejvíc pily,
 posmívám, která z nich mě
 upřímně nezávidí?
 Ach, jak jsem šťastná, lásko,
 žes pokoj dala mi!
 Nebo se ti snad nezdá
 můj palác ze slámy
 dost dobrý, abys vešla?
 V osikách před chatrčí
 hrdličky slyším vzlykat
 a jak se trochu zšeří,
 poslouchám koncert cikád.
 Co potřebuju k štěstí?
 I sláma svědčí ženě!
 Jsem jak ty mandarinky
 do slámy uložené!
 V slámě mám ještě s pelem
 schovanou svoji ctnost,
 křehké sklo, na něž stačí
 jen neopatrnost.
 Z rybářů v Tarragoně

se každý za mnou bláznil.
 Jako bych stála o ně!
 Bráním se pohrdáním,
 jsem hluchá k jejich vzdechům,
 směju se, když mě prosí,
 a odbudu je rázně,
 že víckrát netroufnou si.
 Anfriso si teď zase
 umanutl dvořit se mi.
 Tomu to ještě sluší,
 a hloupý také není.
 Statečný, žádný mluvka,
 a, bože, trpělivý.
 Tak ode mne už zkusil,
 že se až člověk diví,
 že nezačíná vzdychat
 jako ti všichni před ním.
 Noc co noc, v zimě, v dešti
 chodí tu za stavením,
 větvičky z mladých jilmů
 za okna zastrká mi,
 jak by chtěl chýši opříst
 sliby a lichotkami.
 S kytarou jednou přijde,
 podruhé se šalmají,
 myslí si, jak mně hraje,
 zatím si já s ním hraji,
 tak jako vždycky s láskou.
 Ta na mě nevyzraje,
 jsem v jejím rabství paní,
 láká mě na šalmaje,
 a já vyžrála na ní.

Anfriso ať se trápí,
po nocích běhá v dešti,
já si ho sotva všímám
a jiné po něm třeští.
Milovat toho, kdo je
námi už předem sytý,
pohrdat tím, kdo rád má,
ta muka připraví ti
jen krutá, krutá láska.
Vždy týrat, to je její,
jen lačnění ji živí
a sytost zabije ji.

Ach, dokud hebkým pelem
čas roší mládí mé,
poklekám před údělem:
jen lásku, lásku ne!
Šťasten, kdo lásku mine,
třeba mu byla snem,
ať život mu dá jiné,
jen lásku, lásku ne!

Ty hloupá, nemrzí tě
povídat od rána?
Vždyť jsem dnes ani síť
usušit nedala.

Teď musím pro udičky
a shánět vnařidlo,
hrám si tu se slovíčky
a mám tak napilno.

Co to?! Tam se dva muži
vrhají z lodi do vln,
loď se už sotva drží
na vodě, o skalisko

kýl jistě roztránila,
jak velký paví ocas
ježí se plachta bílá,
úzkostně na ni hledí
ti trosečníci. Rychlá
vlna se žene k lodi,
mocně se vzdouvá, špláchla
a z plachty jsou jen cáry,
vrak klesá, mizí, zbyla
košová plachta venku,
ta vítr uvěznila
jak blázna do kazajky.

(Stranou: Topím se!)

Bože, ten jeden tone!

A druhý na něj čeká.

Odvážný člověk! Honem!

Na záda si ho dává,

jako Aeneas v Tróji

Anchísa, plave chrabře,

proboha, je tam někdo,

aby jim pomoh na břeh!?

Anfriso, Tirso, rychle,

Alfredo! Vždyť mě vidí!

Ale slyšet mě není.

Bože, běžte tam, lidi!

Už zachytil se břehu

a vynesl ho, sláva!

A omdlel! A ten druhý —
se otřepal a vstává.

CATALINÓN nese v náručí svého zachránce DONA JUANA,
jsou zmáčeni

CATALINÓN

Čert aby to moře spral,
ještě ke všemu je slané.
Člověk v něm div nezůstane,
o život aby se rval.
Výheň smrti! Kovadlina!
V té spoustě že smrt se kuje?
Moc, bože, té vody tu je!
Proč ne radši moře vína?
A slaná! To na shledanou!
Já nepřišel na ryby,
mně, mně čistá nechybí,
brr, natož když mám pít slanou.
Pryč od těch palčivých výhní,
rozvlněných kovadlin,
byť byly z ohnivých vín.
Do smrti se vodě vyhni!
Když nepuknu, neokusím
do nejdelší smrti doušek,
i zbožnost ať nechá zkoušek.
i tu svěcenou si hnusím.
Pane! Zmrzlý je jak drozd.
Snad neumřel! To by bylo.
To moře nám zatopilo!
Všeho, všeho už mám dost.
Koho mohlo napadnout
zasít do vln sosny, v slupce
z křehkých prken, na šalupce
křížem krážem mořem plout.

I ten blázen zasloužil by,
krejčí, co ta moře spích
a pak nechal jehlu v nich
pro kompas. Děly se chyby!
Ach, buď proklet, Iásóne,
a ty taky, Tyfisi!
Už ho nikdo nevzkřísí.
Co teď, Catalinóne?

TISBEA

Ještě chvíli, vlny by vás
smetly, měl jsi namále.
Pocuchalo vás to?

CATALINÓN

Zle!

Smůla na smůlu! Já vyváz,
a pán to má spočítáno,
vidíš, nehne se.

TISBEA

Buď zticha!

Ne, on žije, dýchá! Dýchá!

CATALINÓN

Dopravdy, dýchá?

TISBEA

Ano,

ústý, to se nevidí.

CATALINÓN

Já se tady k němu shýbám . . .
Tak sláva. To rukulfbám,
tu tvou bílou ručku.

TISBEA

Jdi,

nehlopni, a zavolej mně
rybáře, běž tam k těm chýším.

CATALINÓN

Rybáře? A přijdou, když jim
řeknu já?

TISBEA

No samozřejmě!

Je to šlechtic? Kdo to je?

CATALINÓN

Velký pán, syn nejvyššího
královského komořího.
Teď nás přijme v Seville
král a budu vévoda,
za pár dní z pouhého sluhy,
určitě mi za zásluhy
a oddanost titul dá.

TISBEA

Jak že se jmenuje on?

CATALINÓN

Ten? Don Juan.

TISBEA

Přiveď lidi.

CATALINÓN

Jdu. (Odchází)

TISBEA

Už v tváři člověk vidí,
hrdý, mužný, prostě don.
A jak, bože, nastrojený!
Hezký chlapec. Tak pojď sem.

TISBEA *si pokládá hlavu* DONA JUANA *do klína.*

Probudte se.

DON JUAN

Kde to jsem?

TISBEA

Nevidíte? V rukou ženy.

DON JUAN

Jste můj život, jestli moře
byla smrt: čím ta teď je,
když jsem rovnou na nebe
vystoupil z pekla té bouře.
Kde je smršť, co lodi tříští
a cloumá mnou, až se rouhám?
Vyvrhnou mě k vašim nohám?
Vyvrhnou mě k útočišti?
Přístřeší mi chcete dát?
Ožívám ve vašem vánku,
a to jsem měl na kahánku,
znovu budu milovat.

TISBEA

Plna pěny mrazivé
ústa horká slova pění,
jen jste přestál utrpení,
sám ještě víc trápíte.
Ach, já vím, jak kruté bývá
moře, když se rozbouří.
Potom, když je po bouři,
co pak z jeho vášní zbývá?
Vy jste pil z vln plných soli
tu řeč, než jste procitl znova,
pálí jak sůl vaše slova,

vydechnout mi nedovolí.
Mluvil byste třeba němý,
mrtvého vás přinést proud,
vánky byste slyšel dout
ve mně, bože, nelžete mi!
Jaký potom budete,
když hoříte takhle zmáčen.
Jaký blesk pak šlehne z mračen?
Bože dej, ať nelžete!

DON JUAN

Ne, já blázen neměl o vlas
minout smrt tam ve vlnách,
před vámi mne svírá strach,
že umřu zblázněný do vás.
V ledu vln, když na hřebeni
chladné stříbro vytepaly,
mohl jsem spát, teď mě pálí
plameny, až krev mi pění.
Jste slunce, jež do žáru
slilo všecku svoji moc,
vy jste den, jste černá noc,
jste sníh plný požárů.

TISBEA

Jakým ohněm planete!
Vaše smysly, byť jste zkrhlý,
popelém by brzy lehly.
Bože dej, ať nelžete!

CATALINÓN, CORIDÓN a ANFRISO, *rybáři*

CATALINÓN

Podívej, co vedu jich.

TISBEA

Pán se zrovna probral z mdloby.

DON JUAN

Vás tu nebýt, nevím, kdo by
život do mne zpátky vdých.

TISBEA

Coridone, Anfriso,
chcete pro mne, kamarádi,
něco udělat?

CORIDÓN

Moc rádi,
jenom rychle řekni, co.
Kdo by ti nesloužil rád,
rozkaž, poruč, jen tvé rudé
rty to vyřknou, už to bude,
stačí prstem ukázat:
skoč do ohně, já to chci,
srovnej hory, zorej vlny,
snes mi v dlaních světlo luny,
rukou zastav vichřici.

TISBEA (*stranou*)

Jak mi byly ještě včera
ty lichotky protivné.
A teď ptám se: lžou či ne?
Začla trápit nedůvěra! —
Šla jsem chytat ryby, sednu
jako vždycky na skalisko
a najednou vidím: blízko

u pobřeží loď jde ke dnu,
volám, plavou tam dva muži,
moře řve, topí se sluha,
pán se s ním sám do vln vrhá,
vyvázne se zdravou kůží,
ale klesne v bezvědomí,
už sotva popadal dech,
když ho vynes na zádech.
Zlé to bylo. Napadlo mi
poslat pro vás, jsem tu sama
a nevím si sama rady.

ANFRISO

Od toho jsme všichni tady,
vážená a zbožňovaná,
pomocť, když je zapotřebí.
Tak co?

TISBEA

Vzít a dát ho ohřát
ke mně, uschnout, otec pořád
říká: pomoz v nouzi.

CATALINÓN

Že by?

TISBEA

Tomu, kdo se octne v tísní,
hled posloužit.

CATALINÓN

Na mou duši,
té holce to strašně sluší.

DON JUAN

Poslyš!

CATALINÓN

Co je?

DON JUAN

Ne abys mi
něco proved, když se zeptá,
nevíš, kdo jsem. Víš, oč jde!

CATALINÓN

To nemusíš říkat mně,
nevím, neznám, nejsem brebta.

DON JUAN

Zajímá mě, je moc hezká!
Tu dostanu!

CATALINÓN

Dostaneš?

I tuhle?

DON JUAN

Mlč a už běž!

CORIDÓN

Anfriso, a my jim dneska
v noci můžem zazpívat,
za chvíličku můžem začít,
pozvi všechny!

ANFRISO

Budem tančit,

až se bude kouřit z pat!

DON JUAN

Umírám.

TISBEA

Vždyť žijete.

DON JUAN

Ale trpím. Nevidíte?

TISBEA

Nevím proč.

DON JUAN

Vy dobře víte.

TISBEA

Bože dej, ať nelžete! (*Odejdou*)

DON GONZALO DE ULLOA a KASTILSKÝ KRÁL ALFONSO

KRÁL

Komture, jak jste pořídil v těch věcech?

DON GONZALO

Váš bratranec král Juan, v Lisabonu
si právě chystal třicet lodí.

KRÁL

Načpak?

DON GONZALO

Říkal, že na Gou, já mám však za to,
že připravuje mnohem menší podnik.
Tanger a Ceuta. Těch, myslím, chce dobýt
ještě teď v létě.

KRÁL

S požehnáním božím

ať tedy získá nebi větší slávu.

A co jste dohodli?

DON GONZALO

On žádá Serpu

a Moru, Olivencii a Toro

a výměnou vám chce dát Villaverde,

Almendral, Herreru a Mértolu

na čáře Portugal a Kastilie.

KRÁL

Nu, dobrá, done Gonzalo, to schválím.

Povězte mi však něco o své cestě,
jste unavený, i když byla šťastná.

DON GONZALO

Ach, sloužit vám mě nikdy neunaví.

KRÁL

Jaký je Lisabon?

DON GONZALO

Největší město Španěl.

A jestli chcete, abych vypravoval,
co jsem tam viděl, pobízet se nedám.

KRÁL

Dejte sem křeslo a začněte honem.

DON GONZALO

Osmý div světa! Jen jít Lisabonem!

Jenom ten mohutný Tajo,

který teče ze Španělska,

pramení na Sierra Cuenca,

běží přes půl naší země

k Lisabonu a tam vtéká

majestátně kousek pod ním

na jižním okraji města

do moře, do oceánu,

ale než ty vody vtěsná

do něho klínem dvou vrchů,

hloubí tu, když se zřek jména,

přístav plný lodí, bárek

a galér z celého světa.

Jak když tam bydlí sám Neptun,

všude samá karavela,

z břehu jeden velký mumraj,

to už ani není řeka.

A Cascaes s Juliánem,

dvě pevnosti, myslím, dneska
nedobytné, jistí přístav
od moře, a do Betléma,
to je klášter, kde žil svatý
se lvem, je půl míle z města,
kamenem si drásal hrud',
a už dlouho do kláštera
ukládají k odpočinku
katolická veličenstva.

Od Alcántary se vine
nádherným údolím cesta
mezi třemi vrchy vzhůru
k františkánům do Jabregas.
Pohled dolů i ty kopce,
to je krása, to se nedá
vypovědět, představte si
to nejlepší od Apella;
když se na ně zadíváte
z dálky, jsou to šišky ze skla
zavěšené na nebesa.

Deset Římů se tu směštná,
kláštery, kostely, chrámy,
budovy, ne, to se nezdá,
je to tak, a panské domy,
čtvrť, v kterých bydlí šlechta,
a nejenom silné vojsko,
taky umění a věda,
řády vskutku Milosrdných,
a spravedlnost jen jedna,
všechna čest a vzor i pro nás,
a kéž by se do Španělska
z toho dostal aspoň díl.

Nad něčím však srdce plesá
ještě víc: že šest mil z hradu
je vidět snad na šedesát
vesnic přímo na pobřeží,
mezi nimi Odivellas
s klášterem, byl jsem tam uvnitř,
v šesti stech třiceti celách
žije strašně mnoho sester,
někdo říká tisíc dvě sta.
Odtud se až k Lisabonu
těsně vedle sebe bělá
jedenáct set třicet statků,
andaluské dvory, selská
stavení se zahradami,
s topoly. Uprostřed města
je Rucío, velká plaza,
velmi dobře položená,
před sto lety tady ještě
byla voda a když klesla,
začli stavět na nábreží,
třicet tisíc domů dneska
může tu být a spleť ulic
táhne se do nedohledna
vpravo vlevo, *Rua Nova*,
Nová jmenuje se jedna,
je to malý Orient:
je tu všechno, nepřeborná
krása, jeden kupec tržní
tolik, říkal král, že smetá
mince místo počítání
do okovaného vědra.
A těch lodí u paláce,

každá druhá naložená
po okraj vším možným, ovšem,
pšenicí, towarem v bednách
z Francie a Albionu.
A sám palác, to snad nemá
obdoby, na břehu Taja,
to je nadýchaná pěna,
prý sám Ulyxes ho stavěl,
odtud taky původ jména,
latinsky Ulisibona,
jeho znak je rozjizvená
koule, jsou to šrámy z bitvy,
a on je má za piedestal,
Alfons Jindřich by v ní prohrál,
kdyby Kristus za ním nestál.
A ty lodě v loděnici,
obrovité, větší neznám,
i bitevní všeho druhu,
lodě, lodě, na člověka
padá až děs, zdá se zdola,
že sahají málem k hvězdám.
Ještě něco Lisabon má,
co nemají jiná města,
obyvatelé si klidně
sedí doma u oběda
a vidí, jak před dveřmi jim
vytahují síť, v níž pleská
spousta ryb, že z čeřenu jde
přímo na stůl čerstvá treska.
A pak stojí za to postát
v závanu prvního šera
na břehu, když stovky lodí

připlují s nákladem dřeva,
obilí, ovoce, octa,
zeleniny, vína, chleba,
a dokonce taky s ledem
ze Sierry de Estrella.
S křikem na hlavách to nesou,
rozvážejí na koleskách
na prodej! Ach, marná snaha,
je to jako vzletět k hvězdám,
chtít vám popsat aspoň kousek
toho bohatého města.
Na sto třicet tisíc lidí
žije tam, a abych přestal
unavovat, král tam žije,
poroučí se.

KRÁL

Krásná cesta!

Done Gonzalo, já raděj
poslouchám ta vaše vzletná
vyprávění, než bych vyjel
sám do těch míst, která neznám.
Máte děti?

DON GONZALO

Ano, dceru,
krásnou dceru, je z ní slečna,
příroda si na ní dala
záležet, je milá, hezká.

KRÁL

Chtěl bych pro ni vybrat muže.

DON GONZALO

To už jako by ho měla,

se vším souhlasím, i za ni.

Kdo je to? Je ze Španělska?

KRÁL

Kdo? Don Juan Tenorio
ze Sevilly. Zatím mešká
v cizině.

DON GONZALO

Jdu o tom zpravit
doňu Anu.

KRÁL

Jděte, jděte,
a vraťte se s odpovědí,
zařídte to ještě dneska.

DON JUAN TENORIO a CATALINÓN

DON JUAN

Vyvedeš, až půjdou tančit,
ty dvě její krásné klisny.

CATALINÓN

Spolehni se.

DON JUAN

Ne abys mi
potom strachem začal jančit.
Že se ti už klepou lýtka,
přiznej se!

CATALINÓN

To má být vtip?
Catalinón není typ,
z kterého je třasořitka
když se na něj dupne, víme?

DON JUAN

Jak jen začnou hopsat, koně
osedláš, a potom pro ně
zaskočíš a poběžíme.
Na těchhle to bude let.

CATALINÓN

Tak chceš svést i tuhleto?

DON JUAN

Já bez těch svých záletů
nemůžu už vydržet,
prostě zvyk, jsem jaký jsem.

CATALINÓN

Na ženské jsi strašná metla.

DON JUAN

Tisbea mně rozum spletla,
ta se musí líbit všem...

CATALINÓN

Je to hodná holka.

DON JUAN

Je.

CATALINÓN

Z vděčnosti jí život zkaz!

DON JUAN

Zrovna jako Aeneas
karthaginské královně.

CATALINÓN

Jen podvod a lež a klam,
ten, kdo věrná srdce drtí,
zaplatí to jednou smrtí.

DON JUAN

Času dost, nic nezmeškám.

Nu, tak vidíš, marná věc,
třasořitka jsi.

CATALINÓN

To není
ostuda, že v podvádění
ženských chci být zbabělec.
Nešťastnice, už je tu.

DON JUAN

Zmiz a připrav koně! Jasně?

CATALINÓN

Chudák holka! My ti krásně
splatíme tvou dobrotu.

CATALINÓN *odejde, vstoupí* TISBEA

TISBEA

Jak jsem chvílku bez tebe,
smutná jsem a celá nesvá.

DON JUAN

Věřil by ti, kdo tě nezná,
mě div z tebe nezebe.

TISBEA

Mám tě ráda.

DON JUAN

Ach, já vím,
nějak dlouho tají ledy.

TISBEA

Vždyť jsem tvá!

DON JUAN

Nač čekat tedy,
umučit se váháním?

TISBEA

Ne, to jsem si nemyslela,
že milujem pro bolest.
Nebo je má láska trest,
trest, že jsem se vždycky chtěla
lásce vyhnout?

DON JUAN

V tobě žiju,
bez tebe jsem míň než sám,
poruč, života se vzdám,
i když z něho lačně piju.
Být tvým sluhou třeba jen,
na cestu ti sypat kvítí,
pro tebe žít: slibuji ti,
stanu se tvým manželem.

TISBEA

Chudá holka k šlechtici?
Jakpak by sis mě moh vzít?

DON JUAN

Láska může aksamit
spojit třeba s kytlicí.

TISBEA

Ráda bych ti uvěřila.
Muži umí strašně klamat.

DON JUAN

Já ti nechci srdce zlámat.
Nevěříš mi, ty má milá?
Co víc ti mám k nohám snést?
Máš mou duši! Tohleto je
víc než láska.

TISBEA

Budu tvoje,

ale slib mně na svou čest,
že se vezmem!

DON JUAN

Přisahám!

TISBEA

Uvaž, před kým máš ten dluh,
že je smrt a že je Bůh!

DON JUAN

Času dost, nic nezmeškám.
Jsem tvůj otrok, jak jsi chtěla,
dokud, bože, žít tu mám,
čestné slovo, přísahám.

TISBEA

Teď ti patřím celá, celá.

DON JUAN

Vidíš, jak má touha prosí.

TISBEA

Půjdem ke mně, pojď, můj bože,
na naše svatební lože.

Pojď, schovej se do rákosí!

Nikdo? Nikdo! Počkej chvíli!

Jen se sítím propletu.

DON JUAN

Tudy?

TISBEA

Rychle, pojď. Jsme tu.

V našem domečku, můj milý!

DON JUAN

Ta nádhera. Tak tě mám.

TISBEA

Kdybys nesplatil svůj dluh,
zatratil by tě sám Bůh.

DON JUAN

Času dost, nic nezmeškám.

CORIDÓN, ANFRISO, BELISA a hudebníci

CORIDÓN

Tak, chlapci, a spusťte dur!
Kde je Tisbea? Tak na ni
zavolej. A začnem! Páni
musí u nás najít dvůr!

ANFRISO

Tisbeo, pojď! Atandrie!

— Prosták tomu nerozumí,

tenhle to s ní jinak umí,

do plamene olej lije. —

Počkejte s tím tancem chvíli,
bez ní přece nezačneme.

BELISA

Tak jdeme pro ni, pojďte!

CORIDÓN

Jdeme.

BELISA

Abychom snad zabušili.

CORIDÓN

Kdepak, ta teď nemá kdy.

Hosty obskakuje jistě,

takhle být na jejích místě.

ANFRISO

Každý jim to závidí.

BELISA

Zahrejte, když neotvívá,

zatancujeme si tady.

Začněte!

ANFRISO (*stranou*)

Jsem bez nálady,

krutá žárlivost mě týrá.

(*Zpívají*)

Se sítí vyšla dívka.

Co do ní chytí?

Místo ryb ryzí srdce

uvízlo v sítí.

Přichází TISBEA

TISBEA

Hoří, hoří, pomozte mi,

má chatrč je v plamenech,

slzy oheň neuhasí,

když ho jítří horký dech.

Běda, v ohni pukne skála,

rozpadne se na prášek,

chýši stačí, aby malá

jiskra spadla na došek,

vzplane, shoří! Běda ženě

tak jako já vyloupené!

Ach, hoří, hoří, nemůžu už dál!

Slituj se, lásco, duši neupal!

Chýše má, tys byla při tom,

potupu mou i můj hřích

ve svých stěnách ukrýt's chtěla,

kuplíčko mých ohavných

činů, mého zneuctění,

vyhoř, vyhoř do základů,

pro mne útěchy už není,

pohřbi v sobě jeho zradu.

Načpak tě sem vítr přivál?

Zneuctít mě a pak jít?

Bouří zahnaný sem přival

měl mou duši zpusťšit.

Ach, hoří, hoří, nemůžu už dál!

Slituj se, lásco, duši neupal!

Proto jsem si z mužů vřdycky

jenom žerty tropila,

abych posměch hrdopýšky

hořkým pláčem platila.

Slíbil, že si mě pak vezme,

a já dala na sliby,

čest jsem dala za lži něžné,

teď jen slzy zbyly mi.

A když moje dívčí lože

zneuctil a čest mi vzal,

utekl mi na mých koních,

jako by se posmíval.

Běžte za ním, běžte, bože!

Ne, ať jde, když mi tak lhal,

o pomstu si řeknu králi,

za mne ho potrestá král.

Ach, hoří, hoří, nemůžu už dál!

Slituj se, lásco, duši neupal!

TISBEA odejde

CORIDÓN

Běžte za tím podvodníkem!

ANFRISO

Už se musíš všeho zříci,
trp a mlč. A teď se na něm
pomstím za tu nevděčnici. —
Nenechme ji o samotě,
hledte, jak je zoufalá,
třeba by pak v rozčilení
něco zlého spáchala.

CORIDÓN

Po pýše přichází pád.
Ten hřích nebyl dlouho sladký.

(TISBEA mimo scénu: Ach, hoří, hoří!)

ANFRISO

Tisbeo! Chce skočit do vln!

CORIDÓN

Tisbeo, máš rozum, zpátky!

TISBEA

Ach, hoří, hoří, nemůžu už dál!
Slituj se, láske, duši neupal!

DRUHÉ DĚJSTVÍ

KRÁL DON ALFONSO a DON DIEGO TENORIO

KRÁL

Co mi to říkáte?

DON DIEGO

Bohužel, pravdu.

Váš vyslanec, můj bratr Pedro, právě
mi o tom píše, je to tedy jisté:
a dokonce ho přímo v bytě krále
přistihli s krásnou dvorní dámou.

KRÁL

S kterou?

DON DIEGO

Prý s vévodkyní Isabelou, pane.

KRÁL

Co, s vévodkyní?

DON DIEGO

S vévodkyní! Ano!

KRÁL

Nu, to je drzost! A kde je don Juan?

DON DIEGO

Vám, pane, nesmím lhát: dnes v noci
se vrátil se svým sluhou do Sevilly.

KRÁL

Že si vás vážím, Tenorio, víte.

Neapolskému králi o tom dám hned vědět:
ožením násilníka s Isabelou.

A z Octavia smyjem obvinění,

nevinně trpí; a vy zařídíte,
aby don Juan ihned zmizel z města.

DON DIEGO

A kam, můj pane?

KRÁL

 Musí mu být zřejmé,
že králův hněv ho vyhnal ze Sevilly.
Ještě dnes v noci půjde do Lebriji,
zásluhám otce může poděkovat . . .
Poradte mi však, milý done Diego,
co nyní říci donu Gonzalovi
a nepodvést ho. Já mu provdal dceru
s tím vaším synem a teď, věru, nevím,
co s tím mám dělat. Trapné!

DON DIEGO

 Nařídte mi,
abych dal za vás všechno do pořádku
způsobem hodným cti té slečny, dcery
vzácného otce.

KRÁL

 Ještě něco zkusím,
aby se na nás právem nerozhněval:
udělám ho svým prvním majordomem.

Vejde SLUHA

SLUHA

Výsosti, přijel šlechtic, říká, že je
vévoda Octavio.

KRÁL

Octavio?

Ví jistě o tom Juanově kousku
a chce se pomstít, určitě mě přišel
požádat, abych povolil mu souboj.

DON DIEGO

Můj život máte v rukou: vždyť já žiju
jen pro toho neposlušného syna,
můj velký pane. Ach, to zbrklé mládí,
je statečný a trochu bujný chlapec,
ostatní hoši, staří jako on,
mu dali jméno Hektor ze Sevilly
za všechny jeho mladé ztřeštěnosti.
On časem zmoudří, nedovolte, pane,
ten souboj, jestli je to možné.

KRÁL

Chápu,

vám, Tenorio, jde teď o čest otce. —
Vévodu prosím.

DON DIEGO

 Pane, nadosmrti
zůstanu dlužen za to rozhodnutí.

Vejde VÉVODA OCTAVIO v cestovních šatech

OCTAVIO

U vašich nohou z vlasti vyhoštěný
cizinec kleká, o přízeň vás prosí.
Před vámi, cítím, z trýzně nezbude mi
víc, než co zbývá ze včerejší rosy.

KRÁL

Vévodo Octavio...

OCTAVIO

Rozmar ženy

a urážka, jíž pošpinil mě kdosi
za mými zády, touha, abych smyl ji,
mě z Neapole vedou do Sevilly.

KRÁL

Jste nevinen, vím o tom, Octavio,
a ještě dneska pošlu psaní králi.
To, že jste utekl, vám uškodilo.
vina se potom na jiného svalí.
A kdyby vás to trochu utěšilo,
ožením vás, váš král to doufám schválí.
Mám pro vás krásku, na mou duši skvělá,
desetkrát hezčí než ta Isabela.
Její otec je komtur z Calatravy
Gonzalo de Ulloa, jen to jméno
když Maur uslyší, kleká na koleno,
tak lichotně ten zbabělec ho zdraví.
I kdyby neměla to velké věno,
měla by dost, má svou ctnost do výbavy,
a je moc krásná, byla by to čest,
ona je slunce ze sevillských hvězd.
Ta, jestli chcete, bude vaší paní.

OCTAVIO

Jen proto, abych k vám sem cestu vážil
a mohl splnit každé vaše přání,
udělal osud dobře, že mě zpražil.

KRÁL (*donu Diegovi*)

Je vašim hostem. Napíšu to psaní.

OCTAVIO

Před vámi by se nikdo neodvážil

za zády druhých utrhati na cti:
jste Alfons první, ač jste jedenáctý.

Odejdou KRÁL a DON DIEGO, vstoupí RIPIO

RIPIO

Tak co je?

OCTAVIO

To za svízele
stálo. To jsem nečekal,
že budu mít štěstí. Král
se mnou jednal přímo skvěle.
Veškerou mi úctu vzdává.
Caesar s Caesarem jsem s ním,
přijdu, spatřím, zvítězím;
manželku mi, považ, dává
a ptá se mně, jestli chci ji.
Říká, že prý uchlácholí
taky krále v Neapoli.

RIPIO

Nadarmo mu v Kastilii
neříkají ušlechtilý.
Ale vážně, chce ti dát
manželku? Nu, to buď rád!

OCTAVIO

Člověče, a ze Sevilly!
Pohled jen a je ti jasné,
že je pravda, co se tvrdí
o Seville: muži hrdí,
stateční a ženy krásné.
Kde jinde se pláštěm skrývá

tolik půvabů, co zde.
Opravdu, jsme v Seville.
Už jsem spokojen, teď zbývá
ze šrámů jen sem tam pouhá
oděrka.

Vejdou DON JUAN a CATALINÓN

CATALINÓN

Stůj! Mně se zdá,
že je to ten vévoda,
co vzal Isabele roha
oplátkou, že ona jemu
nasadila parohy.

DON JUAN

Nežvaň!

CATALINÓN (*stranou*)

Bodejť, nekřič hý,
když chceš napravo.

DON JUAN

Pojď k němu.

Octavio, jste to vy?

Mě tak rychle domů král

z Neapole povolal,

že jsem ani neměl kdy

jít pozdravit všechny známé.

OCTAVIO

Bože, done Juane,

neomlouvejte se mně.

Vždyť se už zas setkáváme

v Seville.

DON JUAN

Já nečekal,
že by náhoda mým tužbám
vyšla vstříc, vždyť být vám k službám
jsem si zatím jenom přál.
Ale jak to, že jste zde?
Opustit tak skvělé město
jako Neapol! Nu, přesto
— jen však kvůli Seville —
bych to taky udělal.

OCTAVIO

Říct to u nás, tomu, s čím
milerád teď souhlasím,
bych se s nedůvěrou smál.
Když teď v Seville mám žít
zdá se mi být příliš malá
každá sebevětší chvála,
jíž ji chcete vychválit.
Kdo to tamhle míří k nám?

DON JUAN

Markýz de la Mota. Známý.
Promiňte mi, že se s vámi
rozloučím.

OCTAVIO

A kdybych vám
moh snad v něčem platný být,
meč i rámě vaše jsou.

CATALINÓN

Je-li třeba nějakou
jeho jménem znásilnit,
pak je zase řada na něm.

OCTAVIO

Těšilo mě, pane.

CATALINÓN

Páni,

Catalinón se vám klaní.

Kdybyste snad měli zájem

o nějakou službičku,

jsem vám k službám.

RIPIO

Ale kde?

CATALINÓN

Na rohu v té hospodě,

v známé krčmě „U ptáčků“.

OCTAVIO a RIPIO *odejdou, vejde MARKÝZ DE LA MOTA*

MOTA

To je dost, že jsem vás našel.

Vy jste taky, Juane,

bloumá tady, ale ne,

aby za přítelem zašel,

když se vrátí do Sevilly.

DON JUAN

Panebože, příteli,

vy jste na mne nějak zlý!

CATALINÓN (*stranou*)

Dívku by mu nesvěřili,

vědí, že s ním vášeň strká,

jen když zdálky sukni tuší.

Jinak jsou s ním jedna ruka.

Jinak šlechtic tělem duší!

DON JUAN

Tak co dělá Sevilla?

MOTA

U dvora je všechno jiné.

DON JUAN

A co ženy?

MOTA

Ženy vynech.

DON JUAN

Inés?

MOTA

Inés odjela,

říká se, že do Vejelu.

DON JUAN

Kdyby už ta stará dáma

zaklepala bačkorama,

co z ní máme?

MOTA

Starou belu.

DON JUAN

Konstancie?

MOTA

Zřícenina.

Řeknete: jste samá vráska,

rozumí: jste ještě krásná,

vypadá, jako když líná,

slezlo jí i obočí.

DON JUAN

A co Teodora?

MOTA

Ta?

Jenom taktak vyvázla

z té francouzské nemoci,
musel to být těžký případ.
Ale už je zase čilá:
včera se mnou švitořila,
nejednou — křach — zub jí vypad.

DON JUAN
A co Julka od červené
lampičky.

MOTA
Je samá šminka.

DON JUAN
Upejpá se krasotinka?

MOTA
Ani ne, už klesla v ceně.

DON JUAN
Co uličky za branou?

MOTA
Bylo by tam něco na zob?

DON JUAN
Výprodej ze starých zásob.

MOTA
Jsou tam ty dvě sestry?

DON JUAN
Jsou.

DON JUAN
I ta stará Celestina?
Pořád ještě bydlí spolu?

MOTA
Ta jim, pane, dává školu.

DON JUAN
Co ta starší, jak se má?

MOTA
Nijak zvlášť. Groš neudrží,
půst prý za svatého drží.

DON JUAN
V noci se s ním modlívá?

MOTA
Strašně pobožná.

DON JUAN
A mladší?

MOTA
Ta se řídí zásadou:
nevybírat, jen když jsou.

DON JUAN
Vyzná se v tom. Teď mně radši
prozradte, jak vám se válčí.

MOTA
Dneska s Pedrem z Esquivelu
zažili jsme, pane, melu,
na noc už mám zas dvě další
na mušce.

DON JUAN
To bych se svez.
Jedno hnízdo jsem si schoval,
teď bych je rád vybrakoval,
podívejme se tam dnes.
Takhle nějaký ten špás
s dvorní dámou nic?

MOTA
Jo, brachu,
mě už jedna drží v šachu.

DON JUAN
Jděte!

MOTA
Zláme mi to vaz.
DON JUAN
Nemá zájem?
MOTA
Ale má,
jsem jí sympatický.
DON JUAN
Známá?
MOTA
Sestřenice doña Ana,
nedávno se vrátila.
DON JUAN
A kde byla?
MOTA
V Lisaboně.
Se svým otcem si tam jela,
král ho poslal.
DON JUAN
Krásná?
MOTA
Skvělá!
Příroda se shlédla v doně
Aně de Ulloa.
DON JUAN
Jistě?
Báječná je, říkáte?
To bych ji měl poznat, ne?
MOTA
Z dvorních paní poznal byste
nejkrásnější, pokud vím.

DON JUAN
Vemte si ji, když je hezká.
MOTA
Král ji ale právě dneska
zasnoubil, a nevím s kým.
DON JUAN
Bere na vás?
MOTA
Píše mi.
CATALINÓN (*stranou*)
Přepočítáš se, už zmlkni,
pán je vyhrnovač sukní.
DON JUAN
Nu tak, to jste na koni,
nač se ještě ohlížet?
Zaútočte, pište, lžete
a potom ji rozlouskněte,
ať si vzteky pukne svět.
MOTA
Právě se mám dozvědět,
jak se rozhodla.
DON JUAN
Tak jděte,
příležitost popadněte
za pačesy.
MOTA
Přijdu hned.

MARKÝZ a SLUHA odcházejí

CATALINÓN

Nedívejte se tak cize!

Sbohem, pane Břichoune.

SLUHA

Sbohem.

DON JUAN

Catalinóne,

dávej pozor na markýze,

pomaličku se ših za ním.

Vidíš, zmizel v paláci.

(CATALINÓN odejde)

ŽENA mluví skrze mříž

ŽENA

Kdo jste, pane?

DON JUAN

Kdo jste vy?

ŽENA

Že jste chytrý, s tímhle psaním

si vás troufám obtěžovat,

dejte je hned markýzovi,

ale hnedka, ať se doví,

co a jak, jak se má chovat.

DON JUAN

Já to psaní odevzdám,

máte slovo šlechtyce.

ŽENA

Dobrá, sbohem, cizinče.

Děkuji vám.

(ŽENA odejde)

DON JUAN

Je ta tam.

Není to jak čarování,

co se tady dneska děje?

Povětrnou poštou svéje

ke mně vánek tohle psaní.

Bude jistě od té dámy,

po které pan markýz třestí.

Tak mi zase přalo štěstí.

V celé Seville jsem známý

jako posměváček tím,

že ze všeho nejraději

přelstím ženu a pak že ji

zneuctěnou opouštím.

Já se musím podívat

na psaníčko z náměstíčka.

Nějaká ta lstivá klička

by mě mohla rozesmát.

Tak tě tedy otevřeme.

Napsala to doña Ana,

je tu taky podepsaná:

„Sděluji ti, milý, že mě

otec dneska tajně vdal.

To je má smrt, nechci žít,

nemohu už takhle dál.

Máš-li mě opravdu rád

a jestli ti dělá radost

má láska a odhodlanost,

můžeš to teď dokázat.

Nebudu dnes zamykat,

v jedenáct přijď k našim dveřím.

Protože ti, milý, věřím,

dám ti vše, co mohu dát,
tvá láska se naplní.
Nejsnadněji změníš vzhled,
když si vezmeš světlý pléd,
jaký nosí dueni.
Snad jsem právem důvěřivá.
Sbohem!“ Chudák milenec.
Už se těším na tanec!
Komu takhle štěstí zpívá?
Panebože, bude má!
Téhle lsti už naletěla
v Neapoli Isabela.

Vejde CATALINÓN

CATALINÓN
Markýz už jde sem.

DON JUAN

My dva

budeme mít dneska v noci
trochu práce.

CATALINÓN

Nový klam?

DON JUAN

Skvělý.

CATALINÓN

Moc to nevítám.

Ty chceš, myslím, mermomocí
vyjít se zmodřenou kůží:
posměváčkovi se vymstí,
když ho jednou chytnou při lsti,

potom zaplatí, co dluží,
najednou.

DON JUAN

Kdes vzal ten tlach?

Chceš mně tady kázat? K čemu?

CATALINÓN

Rozum radí statečnému.

DON JUAN

A zbabělci radí strach.

Jednou ses dal do služby,
tak si sám nemáš co přát,
poslechnout a udělat,
držet jazyk za zuby.

Sloužit, hochu, to je hra,
s ničím se nesmíš moc piplat,
risk je zisk, když hra má sypat,
vsad! Kdo váhá, nevyhrá.

CATALINÓN

Tomu, kdo moc při hře mluví,
groše chodí z kapsy jinam.

DON JUAN

Naposled tě napomínám,
poslouchej mě bez odmluvy.

CATALINÓN

Dobře, když pán jinak nedá!

Ty jsi pán a já jsem tvůj,
když mi řekneš: znásilňuj!
skočím třeba na medvěda.
Zbouchnu třeba převora,
a nač bychom mluvili,
když děláme násilí,
jsi pán, já tvá opora.

DON JUAN

Markýz! Mlč. Nic nepokaz!

CATALINÓN

Zbouchnout? Sám se nabízí?

Vstoupí MARKÝZ DE LA MOTA

DON JUAN

Pojďte, pojdte, markýzi,
mám pro vás milostný vzkaz.

Přes to okno zamřížené
hovořil jsem nevím s kým,
neviděl jsem nic, jen vím,
že hlas patřil mladé ženě.

Mám vám říct, a už to spěchá,
o půlnoci přesně ať jste
u dveří, že k jedenácté
otevře a klíč v nich nechá.

Můžete dnes v noci k ní.

Abyste prý změnil vzhled,
máte si vzít světlý pléd,
jaký nosí dueni.

MOTA

Co říkáte?

DON JUAN

Že vám mříží

kdo si tohle po mně vzkázal,
že se ale neukázal.

MOTA

Ona tuší, co mě tíží.

Příteli, jsem z trampot venku,

naděje mi ve vás kvete.

Já vám zlíbám nohy.

DON JUAN

Jděte!

Nemějte mě za sestřenku.

Tohleto si šetřte na ni,
mě byste chtěl objímat,
když s ní máte v noci spát?

MOTA

Já už nemám nikde stání!

Ach, mně vám je po těle!

Slunce, spěchej, zapadni!

DON JUAN

Dočkáte se, už se tmí.

MOTA

Pojďme odtud, přátelé,
sejdeme se dneska v noci.

Já jsem blázen!

DON JUAN (*stranou*)

Aby ne,

to člověka vyšine,
a co teprv o půlnoci.

MOTA

Drahá duše milující,
ty chceš, abychom se sešli.

CATALINÓN (*stranou*)

Já bych nedal starou grešli
za tu tvoji sestřenici.

Odejde MARKÝZ a vejde DON DIEGO

DON DIEGO

Juane!

CATALINÓN

Tvůj otec.

DON JUAN

Vidím.

Co si přeje Vaše Milost.

DON DIEGO

Abys z těch lotrovin vyrost,
nebyl věčně v ústech lidí.

Copak nebudeš už jiný?

Chápeš, hejsku, zabil bys mě.

DON JUAN

Pročpak, otče, hned tak přísně?

DON DIEGO

Pořád ty tvé klukoviny!

Král řekl, ať bez milosti

tě vyženu ze Sevilly,

nevíš, jak ho rozhořčily,

fuj! ty tvoje ohavnosti.

Ty mně tajíš ty své žerty,

ale král už o nich ví,

tenhle je tak strašlivý,

že mně stěží půjde přes rty.

Hrozná, podlá, děsná zrada

na příteli v paláci.

Zrádče, to Bůh odplácí

trestem, jaký zločin žádá.

I když se ti třeba zdá,

že ti nezkrří Bůh cestu,

neunikneš jeho trestu,

pamatuj, že potrestá!

Před tím soudcem staneš sám
a poslední ze všech lhůt
jednou přijde.

DON JUAN

Myslíš smrt?

Času dost, nic nezmeškám,
odtud tam je dlouhá cesta.

DON DIEGO

Krátká se ti bude zdát.

DON JUAN

A ta, co mám vykonat,
abych králi zmizel z města,
bude dlouhá nebo ne?

DON DIEGO

Dokud z Octavia není
smyto křivé obvinění,
dokud zcela neztichne
onen skandál, tvoje hříchy
v Neapoli s vévodkyní,
nesmíš zpátky, máš se nyní
vypravit hned do Lebrijy.
Tak to Jeho Milost chce.
Příliš málo tě tím zkrušil.

CATALINÓN (*stranou*)

Kdyby dobrák stará tušil
o chudince rybáře,
teprv by vyletěl z kůže.

DON DIEGO

Naposled ti říkám: přestaň!
božím trestem ať jsi ztrestán,
když ti tenhle nepomůže.

DON DIEGO *odejde*

CATALINÓN

Stařík se tak smutně dívá.

DON JUAN

On vždycky hned roní slzy,
nu co, mrzí ho to, mrzí.

Podívej se, už se stmívá,
pojďme za markýzem.

CATALINÓN

Jdeme.

Za tou jeho. Jemu v patách.

DON JUAN

Tohle bude slavný zátah.

CATALINÓN

Modlím se, ať vyvážneme.

DON JUAN

S tímhle nezačínej, šašku.

CATALINÓN

Kobylka jsi, Juane,

zničíš, co se namane,

mají tě dát na vyhlášku,

ať se každá běží schovat,

jestli je a chce být panna,

ať dá pozor na Juana.

Dal bych všude vyhubnovat:

„Na toho mužského, ženo,

pozor, spláčeš, jsi-li hezká.

Je to svůdce ze Španělska.“

DON JUAN

Našels pro mne pěkné jméno.

*Vstoupí MARKÝZ v tmavém oděvu, přejde jeviště, vejdou
HUDEBNÍCI a zpívají*

HUDEBNÍCI

*Kdo ve svoje štěstí doufá,
jenom čeká, až si zoufá.*

MOTA

Nádherná a chladná noci,
přej mi napít se z tvých slastí,
leť a spěchej do dvanácti
a zastav se o půlnoci.

DON JUAN

Co to?

CATALINÓN

Zpěv!

MOTA

To z vás, brízy,

hudba veršů na mně vane.

Kdo je tady?

DON JUAN

Přítel, pane.

MOTA

Juane?

DON JUAN

Vy, markýzi?

MOTA

Kdopak jiný nežli já?

DON JUAN

A já jsem vás poznal hned,
jak jsem viděl světlý pléd.

MOTA (*hudebníkům*)

Přivítejte Juana.

HUDEBNÍCI

*Kdo ve svoje štěstí doufá,
jenom čeká, až si zoufá.*

DON JUAN

To je barák. Čí pak je?

MOTA

Gonzalovi patří.

DON JUAN

Tomu?

Tak kam dnes?

MOTA

Do Lisabonu?

DON JUAN

Copak nejsme v Seville?

MOTA

Divíte se? Tady žije
vedle sebe ctnost i kal,
největší zlo Portugal
v šperkovnici Kastilie.

DON JUAN

Holky? Někde v okolí?

MOTA

Tady na ulici Hada.
Poznáte, když jste jak Adam,
že v tom hořkém údolí
na tisíc Ev na vás líčí
svoje nejslastnější jedy,
neboť čím je naposledy
ta rozkoš, kterou nás ničí?

CATALINÓN

Nechtěl bych v těch místech špíny
v noci dlouho okounět.

Ony, co je ve dne med,
balí na noc do voštiny.
Mne se chytla jedna kráska —
jak vosk měkká! Boží rány,
a dodnes jsem zapatlaný
medem z vosku z Portugalska.

DON JUAN

Sám? Ne, tam ne. Ale kam?

Pěknou kůstku po tom postu.

MOTA

Věděl bych o lepším soustu,
rád vám je dnes přenechám.

DON JUAN

Beru, když to chcete pustit.

Říkáte, že všechno zbaští?

MOTA

Co by ne! Jděte v mém plášti.

Co pozná? Máte ji v hrsti.

DON JUAN

Výborně. A v kterém domě
zůstává?

MOTA

Až přijde k věci,
změňte hlas, a ne moc řečí,
bude myslet, že jde o mě.
Vidíte dům s věžičkou?

DON JUAN

S žaluzií do ulice.

MOTA

Stačí šeptnout: Beatrice.

DON JUAN

A co je to za ženskou?

MOTA
Jinovatka, bílý snůh.
CATALINÓN
Od ledu.

MOTA
A sejdeme se
u schodů.

DON JUAN
Tak sbohem. — Jde se.

CATALINÓN
Kam?

DON JUAN
Musíme tam být dřív.

CATALINÓN
Která tobě unikne?

DON JUAN
Já rád klamu, ženské zvlášť.

CATALINÓN
Na býka jsi hodil plášť?

DON JUAN
To ho spíš býk hodil mně.

(DON JUAN a CATALINÓN odejdou)

MOTA
Bude myslet, že jdu sám,
chudinka!

HUDEBNÍK
Moc krásný zálet.

MOTA
Tomu říkám vyvést na led!

HUDEBNÍK
Ten náš svět je samý klam.
HUDEBNÍCI (zpívají)
Ten, kdo ve své štěstí doufá,
jenom čeká, až si zoufá.

Odejdou, DOÑA ANA za scénou

ANA
Nejsi markýz, podvodníku,
oklamals mě.

DON JUAN
Lásko má,
věř mi, jsem.

ANA
Jsi ničema!
Lháři!

Vejde DON GONZALO s taseným mečem

DON GONZALO
Zdá se podle křiku,
že to volá doña Ana.

ANA
Nikdo zradu nepomstí,
nezabije vraha cti?

DON GONZALO
Její čest je podupaná?
Jaká drzost, běda nám!
Její nárek žalující
zvoní jak zvon na zvonici.

ANA

Zabijte ho.

Objeví se DON JUAN a CATALINÓN s tasenými meči

DON JUAN

Kdo je tam?

DON GONZALO

Pobořil jsi, zrádce, drze
obraný val pevnosti,
střehoucí mi mou věž cti:
život je pánem té tvrze.

DON JUAN

Z cesty!

DON GONZALO

Z cesty? Tys mě okrad,
hrotu meče ujdeš stěží.

DON JUAN

Zemřeš.

DON GONZALO

Na tom nezáleží.

DON JUAN

Nezbývá mi, než tě proklát.

DON GONZALO

Lotře!

DON JUAN

Už jsem se tě zbavil!

CATALINÓN

Když se z toho vymotám,
nikdy lež a nikdy klam.

DON GONZALO

Panebože, tys mě zabil!

DON JUAN

Ty ses přece zabil sám.

DON GONZALO

K čemu mi ten život byl?

DON JUAN

Zmizme. (DON JUAN a CATALINÓN odejdou)

DON GONZALO

Hněv mi rozohnil
chladnou krev, já umírám.
Tady mjí každá věc,
jen má zloba s tebou prodlí,
podvodníku, ty jsi podlý,
protože jsi zbabělec.

Mrtvý DON GONZALO je odnesen, vejde

MARKÝZ DE LA MOTA s hudebníky

MOTA

Dvanáctá hned odbije,
Juana si ale sháněj,
to jsou muka čekat na něj.

Vstoupí DON JUAN a CATALINÓN

DON JUAN

Markýz?

MOTA

Je to Juan?

DON JUAN

Je.

Tady máte plášť.

MOTA

A zálet?

DON JUAN

S něčím takovým se žabit?

Jednoho jsem musel zabít!

CATALINÓN

Radši, pane, neotálet.

MOTA

Sedla na lep?

DON JUAN

Jakpak ne!

CATALINÓN (*stranou*)

Vystřelil si taky z vás.

DON JUAN

Byl to trochu drahý špás.

MOTA

Já vás, done Juane,
pomstím na té, co mě čeká,
už se na mě bude zlobit.

DON JUAN

Sbohem, markýzi!

CATALINÓN

Ten splihne,

až se doví, co a jak.

DON JUAN

Honem pryč.

CATALINÓN

Mě žádný pták

dneska, pane, nedostihne. (*Odejdou*)

MOTA

Nemusíte chodit dál,
už se všichni vraťte domů.

SLUHOVÉ

Noc Bůh stvořil kvůli tomu,
aby každý člověk spal.

Odejdou, zůstane MARKÝZ DE LA MOTA

HLASY (*za scénou*)

Bože můj, taková rána!

Je to možné? Vrazi! Vrazi!

MOTA

Co to je? To od Hradního

náměstí znějí ty hlasy.

Kdo to může být tak pozdě?

U srdce mě divně mrazí.

Jako zapálená Trója,

to je požár, co se plazí

ulicí? Ne, spousta světél,

to jsou obři plápolaví,

pochodně a není vidět

ani hvězdy v jejich záři,

a jdou blíž, oni jdou ke mně,

to jsou čtyř městských stráží!

Co má tohle znamenat?

DON DIEGO TENORIO a strážé s pochodněmi

DON DIEGO
Kdo to je?

MOTA

Já.

DON DIEGO

Co vy tady?

MOTA

Dívám se, slyším ten křik.
Co znamenají ty zmatky?

DON DIEGO

Zatkněte ho.

MOTA

Zatknout? Mě?

DON DIEGO

Ten meč dejte honem zpátky,
nebude nejstatečnější
pouštět se teď do šarvátky.

MOTA

Co? Jsem markýz de la Mota.

DON DIEGO

Já mám králův rozkaz.

MOTA

Jaký?

DON DIEGO

Zatknout vás, dejte mi meč!

Vejde KRÁL s družinou

KRÁL

Pro takové darebáky
u nás ani v Itálii
není místo.

DON DIEGO

Už jsme zatkli
markýze, je tady, pane.

MOTA

Proč jste mě dal zatknout, králi?

KRÁL

Odvedte ho, srazte mu ten
hřeben. A bez odmlouvání!

Ty se přede mnou chceš vzpírat?

MOTA

Ach, vy kruté slasti lásky,
pomalé, když máte přijít,
prchavé, když je vás nazbyt.
Pravda, nevíš, doneseš-li
k ústům číš, když se chceš napít.

Ale že se na mne zlobí

král, je hrozné! To mě trápí!

Já nechápu, proč jsem zatčen.

DON DIEGO

Nepředstíral bych, být vámi.

Víte to moc dobře!

MOTA

Já?

DON DIEGO

Pojďme!

MOTA

To je omyl, páni!

KRÁL

A markýze okamžitě
pohnat před soud, za svítání
popravit! A komturovi
vzdáme pocty, jaké patří

těm největším hodnostářům
církevní i světské vlády,
nad hrobem mu bude vztyčen
pomník z bronzu s piedestaly
ze španělských mramorů.
V mozaikovém vykládání
o pomstě dám něco napsat
gotickými literami.
Náhrobek, hrob, sochu, všecko
dávám postavit já, páni.
Kam odešla doña Ana?

DON DIEGO

Utekla se do ochrany
vaší choti.

KRÁL

Kastilie
zesmutní z té hrozné rány.
Takového velitele
opláče rád Calatravy. (*Všichni odejdou*)

Vejdou BATRICIO s nevěstou AMINTOU, stařec GASENO,
BELISA a pastýři hudebníci

(*Zpívají*)

*Jarní slunce střásá prach
na meduňky ve travách,
Aminta s ním jde jak hvězda,
slunce se tak krásné nezdá.*

BATRICIO

Hleďte na koberec z květů,
k jinovatce zrovna slétlo

probuzené jitřní světlo
ševelící trávou v letu.
Krásné místo! Můžeme tu
začít s veselkou, když chcete.

AMINTA

Miláčkovi zazpívejte,
nešetřete na chválách.

(*Zpívají*)

*Jarní slunce střásá prach
na meduňky ve travách,
Aminta jde s ním jak hvězda,
slunce se tak krásné nezdá.*

GASENO

Pěkně jste to zazpívali,
v Kyrie víc tónů není.

BATRICIO

Když si hryzneš v uzardění
rty už beztak hodně rudé,
jarní slunce nesvedlo by
takovýhle sytý nach.

AMINTA

Jak to Batricio umí.

Ty jsi lichotník a lhář!

Jestli ty mně dáš svou zář,
budu lunou a ty u ní
sluncem, pro něž z novoluní
luna roste, když je malá.

S jitem bych tě vítávala
zpěvem v sladkých tóninách.

(*Zpívají*)

*Jarní slunce střásá prach
na meduňky ve travách,*

*Aminta jde s ním jak hvězda,
slunce se tak krásné nezdá.*

Vejde CATALINÓN, oblečen na cestu

CATALINÓN

Vždycky, páni, zvykem bylo
vítat hosty na svatbě.

GASENO

Toť se ví, a taky mě
by to, pane, potěšilo.

CATALINÓN

Je tu Juan Tenorio.

GASENO

Starý?

CATALINÓN

Ne, don Juan!

BELISA

Ten?

To bude ten svůdce žen.

BATRICIO

Proč zrovna nás tohle potká?

Tahle dvorská panská loutka —

to znám, on pán a ty křen!

A žárlí! A jak to ví,

že se žením, Bůh mi hříchy

odpusť!

CATALINÓN

Jedem do Lebrijy

kolem vás.

BATRICIO

A zrovna vy!

Ale nač ty obavy?

Na svatbě ať sejdou se mně

třeba lidi z celé země.

Ale jestli šlechtic vkročí

na veselku, zle to končí.

GASENO

Papež může přijít ke mně

nebo rhodský kolos třeba,

don Alonso jedenáctý,

nezadám si s nimi na cti,

ani trochu bych se nebál.

V domě máme hory chleba,

vína velikánskou řeku,

celé babylóny špeku

na slípky a holoubata,

na zbabělá vojska, jatá

a pobitá na útěku.

Tak jenom dál, přiveď mi ho,

že se jde podívat na nás,

to je čest pro Dos Hermanas.

BELISA

Božítku, syn nejvyššího

komořího...

BATRICIO (*stranou*)

Ach, ty tího

neblahého tušení:

posadí ho vedle ní.

Ještě nevíš, co je láska,

a už tě ten život spráská.

Mlč a trp to mučení.

Vejde DON JUAN TENORIO

DON JUAN

Jedu vsí a říkají mi,
že se tady někdo vdává,
a tak jsem si řekl: sláva,
pobavíš se trochu s nimi.

GASENO

To je pro nás dobrodiní,
milosti, a důvod k pýše.

BATRICIO (*stranou*)

Zato ženich říká tiše,
žeš měl zůstat, kde jsi byl.

GASENO

Tak snad abys nabídl místo
pánovi.

DON JUAN

Když dovolíte,
posadím se tady. (*Sedne si vedle nevěsty*)

BATRICIO

Víte,
kdybyste se posadil
radši, pane, naproti,
ženich má být u nevěsty.

DON JUAN

Udělal bych i já štěstí,
kež bych jím byl.

GASENO

U choti...

DON JUAN

Prosím za prominutí,
odpusťte mi hloupou mýlku.

CATALINÓN

Dere se ti na kobylku.

DON JUAN

Popíchnu jsem ho.

CATALINÓN

První klička,

jestli tady hraje býčka,

dostane ji do zátylku.

Za její čest nechci dát

ani pětník, na mou věru.

Běda, kdo jsi Luciperu

do nečistých rukou pad!

DON JUAN

Je to možné? Jsem tak rád,

já se potkal se štěstěnou.

Proč jen nejste vy mou ženou?!

AMINTA

V lichotkách jste myslím doma.

BATRICIO

Pozvi nějakého dona,

a máš svatbu pokaženou.

GASENO

Poběžte sem s těmi koši,

snídaně ať se už nosí,

pán si trochu odpočine.

(DON JUAN vezme nevěstu za ruku)

DON JUAN

Proč ji skrýváš?

AMINTA

Nepatří mně.

GASENO

Pojďme.

BELISA

Spusťte něco, hoši.

DON JUAN

Co to říkáš?

CATALINÓN

Strachuju se,
aby nás tu nezlupali.

DON JUAN

Její krásný zrak mě pálí,
hořím pro ty bílé ruce.

CATALINÓN

Škrábnout a pak proklát srdce!
To jsou čtyři s touhletou.

DON JUAN

Koukají, jdu za tou svou.

BATRICIO

Jen se oří o velmože —
zle je.

GASENO

Hrajte!

BATRICIO

Umřu, bože!

CATALINÓN

Hrajte, než se rozplácou.

TŘETÍ DĚJSTVÍ

Vejde BATRICIO, zamýšlený

BATRICIO

Na orloji muk a strážní
biješ ve mně po chvilkách,
žárlivosti, ty jsi vrah,
nevím, kdy tvůj úder zazní.
Život plníš ošklivostí,
předstíráš, že to nic není,
jak to činí urození,
ti hlupáci. Žárlivosti,
netrýzni mě, přestaň trápit,
dobře vím, co v tobě je,
láska život burcuje,
a ty bys mě chtěla zabít.
Copak po mně chcete, pane,
přišel jste mě umučit?
Tužil jsem, jak jsem ho zhlíd,
že se něco zlého stane.
Není dobře, že si přised
u večere hned k mé paní,
nenechal mě chytrák ani
vztáhnout na stůl ruku k míse,
natáh jsem ji vždycky k ní,
že si vezmu, srazil mně ji
se slovy, že se tak nejí,
že jsem nevychovaný.
Když si ale na ty hosty
někomu z nás ponářkám,

se smíchem mi každý říká:

„To jsou přece maličkosti,

jdi, prosím tě, co ti je?

Ty můžeš být bez obavy,

jsou to asi dvorské mravy,

tak to chodí v Seville.“

Učiněná sodomie

tyhle obyčeje v městě,

ženich neví o nevěstě,

jiný si s ní jí a pije.

A ten druhý halama

řekne, jak si něco беру:

„Vy jste blázen, na mou věru,

když vám tohle nechutná,“

a hned mi to obratně

vyrve z ruky, než se nadám,

má to v sobě, to je, hádám,

cirkus, ale svatba ne.

Ono všechno má své meze,

Každý křesťan by měl dost,

vsadím se, že ten náš host,

až se nají, zase vleze

za námi a stůj co stůj

bude chtít spát u Aminty,

a zas spustí ty své cinty,

když k ní půjdu: „Hanba, fuj!“

On jde sem, ach, k čertu s ním,

radši zmizím, ale kam?

Teď se mu už neschovám,

myslím, že už si mě všim.

Vstoupí DON JUAN TENORIO

DON JUAN

Batricio.

BATRICIO

Milosti,

přejete si něco?

DON JUAN

Ano.

BATRICIO (*stranou*)

Blizoučko je přichystáno

nějaké zlé neštěstí.

DON JUAN

Chci ti říct, že Amintu mám

dlouho rád, a byla má.

BATRICIO

Ona není poctivá?

DON JUAN

Dávno ne.

BATRICIO

A já tu dumám,

proč se přihnal zrovna sem.

Kdyby neměla své spády,

neobjevil by se tady.

Je to žena, žena jen.

DON JUAN

Myslila, že zapomínám,

žárlivost ji sžírala,

a pak celá zoufalá,

že se musí provdat jinam,

poslala mi tohle psaní,

že mě očekává ve vsi,

přijel jsem a řekl jsem si,
bude má, jak slíbila mi.
Takhle to je, pokud vím.
A vám radím, vy se střežte,
toho, kdo by mně stál v cestě
bez milosti odklidím.

BATRICIO

Můžu já mít něco proti?
Přít se s vámi nemám chuť.
Lidské řeči, buď jak buď,
čest a ženu pošramotí.
Žádnou lidské mínění
nezanechá bez úhony,
neboť ženy jsou jak zvony,
takové, jak právě zní.
A s každou, s každou je zle,
když se řeči otřou o ni
kvůli tomu, že ten zvon jí
klinká trochu nakřáple.
A když se mi láska zatmí,
k čemu mi je žena platná?
Ani dobrá, ani špatná.
jako mince braná za tmy.
Mějte si ji tisíc let,
zničím v sobě, po čem prahnu,
to na sebe radši sáhnu,
než se nechat ostouzet. (*Odejde*)

DON JUAN

Na čest se mi chytit dá!
Oni tihle venkovani
se jí drží, troup si na ní
pořád ještě zakládá.

Nejsou už tak skličující
rmutné doby, jestli čest,
jak je vidět, prchá z měst
přečkat zmatky na vesnici.
Udělám jim sice škodu,
ale dřív ji nahradím.
Pročpak by mi na můj mlýn
nemoh tatík nahnat vodu?
On se všechno předem doví.
Přetáhnu ho na svou stranu.
Že ji v noci nedostanu?
Smráká se, jdem k tatíkoví.
A vy, hvězdy, na můj klam
pohlédněte bez nechuti,
mám-li to zaplatit smrtí,
času dost, nic nezmeškám. (*Odejde*)

Vejdou AMINTA a BELISA

BELISA

Aminto, tak jdi a svleč se,
čekej, děvče, na manžela.

AMINTA

Beliso, tak divnou svatbu
jsem jakživa neviděla.
Batricio od rána je
zmatený, jak když mě nezná,
žárlí, chudinka, je smutný.
Hrozná svatba, pokažená!
To je rytíř? Brát mi muže?!
Vidělas, vid', jak s ním jedná.

Rytířstvo teď ve Španělsku
kouska studu v těle nemá.
Nech mě, mate se mně rozum,
nech mě, nech, jsem popletená.
Klnu rytířovi za to,
že má radost ve mně sténá.

BELISA

Počkej, mlč, někdo jde k tobě,
vypadá to na manžela,
jiný by tak rázně nešel.

AMINTA

Jdi si.

BELISA

Snad bys nebrečela,
v náručí ho uchlácholíš.

AMINTA

Moc bych to, Beliso, chtěla,
vždyť mu lichotím, když vzdychám,
a když pláču, je to něha. (*Odejdou*)

Vstoupí DON JUAN, CATALINÓN a GASENO

DON JUAN

Buďte sbohem, Gaseno.

GASENO

Půjdu ještě s tebou říct jí,
jaké štěstí znenadání
přišlo za ní na vesnici.

DON JUAN

Na to je dost času zítřka.

GASENO

Taky pravda. Dávám ti s ní
celou duši, s děvenkou mou. (*Odejde*)

DON JUAN

Ne, s mou ženou.

Připrav klisny,

Catalinóne.

CATALINÓN

Co? Na kdy?

DON JUAN

Na ráno! To umře smíchy,
až ten podvod zhlídne v světle.

CATALINÓN

Jedme, pane, do Lebrijy,
tam těch svateb ještě bude,
jestli ti je život milý,
prosím tě, si s touhle pospěš.

DON JUAN

Mezi všemi mými hříchy
bude tenhle nejkrásnější.

CATALINÓN

Jen abychom z něho vyšli
bez pohromy.

DON JUAN

Jeho Výsost

zahrnuje otce přízní,
udělal ho vrchním sudím,
tak se neboj.

CATALINÓN

Bůh je přísný

k oblíbencům, jestli zavrou
obě oči před zločiny,

i ten, kdo jen na hru kouká,
obvykle jde ke dnu s nimi.
Mě by zrovna netěšilo
kdyby mě blesk k zemi přibil,
vedle falešného hráče,
protože jsem jeho kibic.

DON JUAN

Připrav koně, pojedu se
ráno vyspat do Sevilly.

CATALINÓN

Do Sevilly?

DON JUAN

Ano.

CATALINÓN

Vážně?

Viš, co jsme tam natropili,
sebedelší život, pane,
k smrti strašně rychle mívá,
uvaž, přijde smrt a trest.

DON JUAN

Na smrt ať si myslí jiní,
já mám čas, ať žije klam.

CATALINÓN

Pane...

DON JUAN

Mlč už, s těmi svými
strašáky mě nedopaluj.

CATALINÓN

Znásilňovat! Turkey, Skyty,
Peršany a Garamanty,
Galilejce, troglodyty,
Japonce a Němce, všechny!

Jsi ten krejčí z „Bílé dívky“,
z té romance, zlatou jehlou
jenom bodat do výšivky. (*Odejde*)

DON JUAN

Klene se noc v černém tichu,
mlčenlivou černou výší
mezi hrozny hvězd všech sedm
Kuřátek si vzhůru mívá.
Nu a mne teď očekává
lstivé dílo. Láska jitřít
moji starou náklonnost.
Která žena se jí vzpřísí?
Toužím ležet v jejím lůžku.
Aminto má! Slyšíš?

Vejde AMINTA, už se chystala na lože

AMINTA

Slyším.

Jsi to ty, můj Batricio?

DON JUAN

Nejsem.

AMINTA

Kdo jsi?

DON JUAN

Prohlédni si

hosta zblízka, Aminto.

AMINTA

Ach, běda mně, nešťastnici!
U mne v ložnici tak pozdě?

DON JUAN

Můj čas přišel právě nyní.

AMINTA

Jděte pryč, já začnu křičet,
nechci dvornost, nechte si ji,
přijmu ji jen od manžela.
Jednu římskou Emilii
byste našel v Dos Hermanas,
nebo lstivou Lukrecii.

DON JUAN

Vyslechni mě, jen dvě slova,
a ten žhavý purpur z lící,
nádherný a drahý klenot,
ukryj zase rychle v srdci.

AMINTA

Jděte pryč, pryč, přijde manžel!

DON JUAN

To jsem já.

AMINTA

Vy?

DON JUAN

Ty se divíš?

AMINTA

Manžel? Odkdy?

DON JUAN

Od nynějška.

AMINTA

Kdo to sjednal?

DON JUAN

Štěstí s chvílí.

AMINTA

Kdo nás oddal?

DON JUAN

Tvoje oči.

AMINTA

Jakým právem?

DON JUAN

Tím, že vidí.

AMINTA

Ví to Batricio?

DON JUAN

Ano.

Říká, že tě nenávidí.

AMINTA

Cože?

DON JUAN

Ano. Miluju tě.

AMINTA

Jakže?

DON JUAN

Ve svých rukou.

AMINTA

Jdi mi!

DON JUAN

Nemohu, věř, umřu láskou.

AMINTA

Pán si myslí, že mě chytí!

DON JUAN

Aminto, chceš vědět pravdu?

Poslouchej a povím ti ji,

vždyť já vím, že pravda mívá

v ženě dobrou přítelkyni.

Jsem don Juan Tenorio,

urozený pán a rytíř

hlava rodu, který kdysi
vyhnal Maury ze Sevilly.
A můj otec! Víš, kdo to je,
král a pak hned on, moc, vlivy,
na nikom tak jako na něm
smrt a život nezávisí.
Jel jsem tudy, viděl jsem tě,
naše kroky láska řídí
a nechá nás na holičkách,
když se srdce třepe v síti.
Je to požár, zbožňuju tě,
láska radí: vezmi si ji,
vezmi si ji za manželku.
Pohled, věř mi, není zbytný,
kdyby král byl proti tomu,
kdyby král mě za to plánil,
kdyby mi sám otec bránil,
ať si jsou jak chtějí přísní,
stanu se tvým manželem.
Co mi řekneš?

AMINTA

Pán si svými
řečmi v samých kudrlinkách
jaksepatří ze mne střílí.
Jestli už jsem jednou vdaná,
a to přece vědí všichni,
kdyby chtěl sám Batricio
zrušit sňatek, nepořídí.

DON JUAN

Když ho záměrně a lstivě
nedovedl k jeho cíli,
je neplatný.

AMINTA

Batricio

není ani trochu lstivý.

DON JUAN

Aminto má, dej mi ruku
pevně mi ji stiskni, slib mi...

AMINTA

Že se nechám podvést, ne?

DON JUAN

Já bych splakal, nikdo jiný.

AMINTA

Mohl bys mně odpřisáhnout,
že mi splníš tyhle sliby?

DON JUAN

Přisáhám ti při tvé ruce,
peklu sněhoblé zimy,
přisáhám, že splním slovo.

AMINTA

Popros Boha, ať tě zničí,
kdybys mi v něm nechtěl dostát.

DON JUAN

Kdybych zapřel, co jsem slíbil,
kdybych měl v úmyslu zradit,
jestliže se Bohu zlíbí,
ať mě zničí... (*stranou*) někdo mrtvý,
měl by hřích, kdyby byl živý!

AMINTA

Když se mi tak zapřisáháš,
jsem tvá žena.

DON JUAN

Nabízím ti
v dlaních duši.

AMINTA

A já život
v duši, která zná jen bití.

DON JUAN

Aminto, má zřítelnice!
Zítra ráno obují ti
krásné nohy do střevců
ze stříbrných hebkých nití,
uzamčených zlatou sponou,
bělostnou a něžnou šíjí
náhrdelníky ti sevrou,
navlečou ti na prstíky
prsteny a v každém bude
jemná, čirá perla svítit.

AMINTA

Manželi můj, ode dneška
po vůli ti jsem, můj milý,
budu tvá.

DON JUAN (*stranou*)

Jak málo znáte
posměváčka ze Sevilly! (*Odejdou*)

ISABELA a FABIO, *oblečení na cestu*

ISABELA

Ty úskoku, který jsi mně vzal mocí
to nejdražší, v čem se má duše zhlédla.
Ach, temnotemná noci,
ty zastavárno pravdy, masko světla
a dne už na kahánku,
nepřítelkyně slunce, družko spánku!

FABIO

Nač, Isabelo, máme
mít zármutku vždy plný zrak i duši,
když láska stejně zklame
a nakonec tě vždycky žalem zkruší,
když ti, kdo se teď smějí,
za chvílku rozplácou se beznadějí?
Moře se dme a kvílí
a sloty čas mu ještě pomoci běží.
Lodi jsme zavčas skryli,
tam za tu věž, co stojí na pobřeží.
Pěkně to s námi cloumá.

ISABELA

Co je to vlastně tady?

FABIO

Tarragona.

Odtud je Valencie
jen kousíček, to město plné krásy,
kde samo slunce žije.
Dva tři dny stačí, abys oddychla si,
a půjdem do Sevilly
k největším divům, co kdy v světě byly.
Ztratila Octavia,
Juan je hezčí, z rytířského rodu,
tak proč jsi zasmušilá?
Už je snad hrabě, nahradí ti škodu,
král tě vdá za Juana,
to není špatné mít vlivného tchána.

ISABELA

Proto mi smutno není,
že bych snad byla Juanova žena,
vím, že je urozený,

mě jenom trápí, že jsem pošpiněná,
že dobrou pověst nemám,
já nad ní pláču, nad ní hořce sténám.

FABIO

Co je to za rybářku?
A taky pláče, taky celá bledá.
To je nějakých nářků!
Chce s tebou mluvit. Ta někoho hledá.
Svolám své lidi zatím,
poplachte si tu spolu, než se vrátím.

Odejde FABIO, vchází TISBEA

TISBEA

Ty nedozírné moře,
příboji ohně, ženoucí se vlny,
mé neštěstí a hoře!
Žhne celé ohněm až tam do hlubiny
a vlnami v ní kuje,
až plamen vody vzhůru vyšlehuje . . .
Prokletá skořepina,
hořké sklo moře, voda trpce slaná,
vším Medea je vinna,
proklínám první plachtoví a lana,
nástroje oklamání,
že v ráhnech berou větru jeho vání.

ISABELA

Žaluješ na příkoří,
rybářko krásná? Co ti moře vzalo?

TISBEA

Tisíckrát klnu moři.

Vy jste tak šťastná, že vás vynechalo,
ať zuří, smějte se mu.

ISABELA

Ach, vždyť já taky pláču kvůli němu.
Odkud jsi?

TISBEA

Z chýší, které,
jak vidíte, jsou zpola pobořeny,
jak do nich vítr pere.
Čas od času ty chatrňoučké stěny
se rozpuknou a skácí,
v šterbinách zdí už bydlí jenom ptáci.
Tam v obyčejné slámě
tvrdší než dýmant bylo moje srdce,
než došlo taky na mě.
Ten hrozný netvor je v své drzé ruce
tak hněte, tak je kručí,
že vosk i přímo na slunci je tužší.
Jste Európa, či kdo jste?
Do Sevilly vás vezou tihle býci?

ISABELA

A úzkost ve mně roste:
vezou mne vdát.

TISBEA

Ach, buďte slitovnicí
dívce tak pošpiněné,
když i vás někam křivda moře žene.
Vemte mě s sebou, paní,
Budu vám sloužit jako otrokyně,
ke králi půjdu s vámi,
když stesk a hanba zatím nezdrť mě,
vyprosím na Výsosti

trest za podvod a kruté proradnosti.

Vyvrhl příboj z pěny

Juana Tenoria v Tarragoně,

byl zpola utopený,

vzala jsem ho a pečovala o něj,

a v hadu jsem se zhlédla,

co v měkké trávě uštkne do chodidla.

Slíbil: budeš mou ženou,

a když já hloupá se mu podvolila,

oklamal zneuctěnou.

Ach, běda ženě, která uvěřila!

Opustil mě a utek,

není to, paní, trestuhodný skutek?

ISABELA

Mlč, ženo zlořečená,

jdi ode mne, tvé přiznání mě zničí.

Ne, bolest v tobě sténá,

mluv, je to pravda? Nejsi vinna ničím.

TISBEA

A já tak šťastná byla...

ISABELA

Ach, běda ženě, která uvěřila!

A kdo tě doprovází?

TISBEA

Anfriso, rybář, a můj otec, paní,

dva svědkové mé zkázy.

ISABELA (*stranou*)

Pomstíme se mu obě za strádání.

Pojď se mnou, pojď, má milá.

TISBEA

Ach, běda ženě, která uvěřila! (*Odejdou*)

DON JUAN a CATALINÓN

CATALINÓN

Jsme v tom po krk.

DON JUAN

Proč?

CATALINÓN

Je zle.

Octaviovi už řekli,

jak to s tou lstí vlastně je,

de la Mota celý vzteklý

na tě právem žaluje,

sestřenčin vzkaz že byl jiný,

že — jaks mu ho vyřizoval —

správný byl jen z poloviny,

že ses v jeho plášti schoval

při lsti, která jeho špiní.

Snad sem jede Isabela

a má se prý stát tvou ženou,

říká se...

DON JUAN

Mlč! Ta by mlela...!

CATALINÓN

Stoličku mám vyraženou!

DON JUAN

Drbno, kde ses dověděla

tolik pitomostí naráz?

CATALINÓN

Pitomostí, pitomostí,

je to pravda.

DON JUAN

Ptám se? Zaraz!

Zpřerážím jim všechny kosti,
jen ať přijdou, co se staráš,
vždyť mám taky ruce, ne?
A kde mě chceš ubytovat?

CATALINÓN

Někde stranou.

DON JUAN

Výborně.

CATALINÓN

V kostele se můžem schovat.

DON JUAN

A když smrt, tak v polou dne
vprostřed chrámu. — Nevšiml sis
toho kloučka z Dos Hermanas?

CATALINÓN

Trápí se, ten chudák zkusí.

DON JUAN

Aminta snad ještě na nás
pro ten žertík nehartusí.

CATALINÓN

Slepě na lep sedla ti,
dodneška si říká doña.

DON JUAN

Takhle krásně naletí!

CATALINÓN

Krásný špásek, ale ona
bude plakat do smrti.

(Objeví se náhrobek DONA GONZALA DE ULLOY)

DON JUAN

Tenhle náhrobek tu stál?

CATALINÓN

Dona Gonzala sem dali.

DON JUAN

Toho, co jsem zabil já?

Pěkný hrob mu udělali.

CATALINÓN

Tak to ustanovil král.

Copak je v tom povídání?

DON JUAN

„Nejvěrnější rytíř tady
očekává z božích dlaní
spravedlivou pomstu zrady.“

Hrome, to je k popukání.

Tenhle vousáč z kamene
se chce pomstít, tenhle stařík!

CATALINÓN

Chceš mu škubat vousy, ne,
nech ho, to se nepodaří.

DON JUAN

Víš co, dnes tě čekáme
na večeri v našem bytě.

Můžeme tam meče zkřížit,
jestli pomsta uklidní tě.

S touhle zkamenělou tíží
ti to nepůjde moc hbitě.

CATALINÓN

Nebudme tu do setmění,
pane, vidíš, jak se tmí.

DON JUAN

Ta msta zrovna rychlá není,

máte-li se pomstít vy,
proberte se z toho snění,
nebo počkáme až — tam?!
Myslíte, že smrt to spraví?
Daleko k ní ještě mám,
pusťte tu svou pomstu z hlavy,
času dost, nic nezmeškám.

Odejdou; vstoupí dva SLUHOVÉ a prostírají na stůl

PRVNÍ SLUHA

Já to jídlo snesu prostě,
snad už Juan přijde, ne?

DRUHÝ SLUHA

Tabule jsou prostřené,
kdyby tady byl, je pozdě!
Tohle Juan dělá pořád,
kohopak to nerozlítí,
víno nebude už k pití,
večeři zas můžem ohřát.
Nepochopím, co to pána
nutí, aby zpustle žil.

Vchází DON JUAN a CATALINÓN

DON JUAN

Zavřels?

CATALINÓN

Jak jsi poručil.

DON JUAN

Večeři!

DRUHÝ SLUHA

Je přichystaná!

DON JUAN

Poslyš, Catalinóne,
posadíš se tady u mě.

CATALINÓN

Já rád sedím pohodlně.

DON JUAN

Slyšíš?

CATALINÓN

Vážně, radši ne.

PRVNÍ SLUHA

Má to ale někdo štěstí,
se svým pánem večeřet.

DON JUAN

Sednout!

(Rána za scénou)

CATALINÓN

Rána na dveře!

DON JUAN

Někdo klepe. A hned pěstí.

Běž se podívat!

PRVNÍ SLUHA

Už letím.

CATALINÓN

Co když je to, pane, stráž?

DON JUAN

At je, co se obáváš?

(Vrátí se SLUHA, před něčím utíká)

Proč se třeseš, mluv, co je ti?

CATALINÓN

Bude zle, ach, to je děsné!

DON JUAN

Tak, a dost! Jak to s ním škubá!

Viděls tam snad belzebuba?

Viděls čerta? Odpověz mně.

Podívej se ty k těm dveřím!

No tak honem!

CATALINÓN

Já?

DON JUAN

No, ty!

Budeš dělat drahoty?

Pohni sebou, běž!

CATALINÓN

Já věřím,

že má bába, co ji v lese

jako hrozen viset našli,

za trest od té doby straší.

Já z toho nadšený nejsem.

Ne, mě neposlejte pryč,

nemůžu!

DON JUAN

Koukej se hnout!

Nebřebtejte!

CATALINÓN

Jde o život!

DON JUAN

Tak nepůjdeš?

CATALINÓN

Kdo má klíč?

DRUHÝ SLUHA

Je zastrčený jen háček,

dveře nejsou zamčené.

DON JUAN

No tak půjdeš nebo ne?

CATALINÓN

Mně už zvoní umíráček!

Co když jdou ty znásilněné

okusit, jak chutná msta?

(CATALINÓN jde ke dveřím a příběhne zpátky, upadne a vstane)

DON JUAN

Co se děje?

CATALINÓN

Prokrista!

Už mě drží, zabije mne.

DON JUAN

Zabije? Kdo? Kdo tě drží?

Cos viděl? Mluv!

CATALINÓN

Já tam šel...

Hrůza... když jsem uviděl...

Za živa nám sedře kůži!

Přijdu... já to odpřisáhnou...

a jsem slepý... mluvím s ním,

kdo prý jsem, ... já odpovím,

on mně řekne . . . na něj sáhnu . . .

Je to . . .

DON JUAN

Kdo?

CATALINÓN

Nevím.

DON JUAN

Jdu sám!

Takovíhle tajtrlíci

mi slouží, dej mi tu svíci,

já se na něj podívám.

(Don Juan vezme svíci a jde ke dveřím; vyjde mu vstříc don Gonzalo, v podobě, v jaké byl na náhrobku, a don Juan zmateně couvá, tasí meč, v druhé ruce drží svíci. Don Gonzalo jde k němu drobnými kroky a don Juan ustupuje až do středu jeviště.)

DON JUAN

Kdo to je?

DON GONZALO

Já.

DON JUAN

Kdopak já?

DON GONZALO

Rytíř, cos ho zval dnes v chrámě
na večeři. Čekáš na mě?

DON JUAN

Jídla je dost pro oba.

Posaď se, a jestli tu je

někdo s tebou, ať jde sem.

Prosím, stůl je připraven.

CATALINÓN

Pánbůh ať mě opatruje,

svatý Servác, svatý Jan.

Mrtví jedí, svatá Panno?!

Kývá hlavou, že prý ano.

DON JUAN

Catalinóne, ty tam.

CATALINÓN

Tenhle drobek jenom sním,
a mám dost.

DON JUAN

Jdi, neboť drzý!

Z mrtvého máš plno hrůzy,

co bys dělal před živým?

Hlupáku, zboří se svět?

CATALINÓN

Najež se s ním, pane, věř mi,

já už jed, jsem po večeři.

DON JUAN

Říkám ti to naposled!

CATALINÓN

Ze mne něco divně čpí.

DON JUAN

Čekám na tebe, pojď sem.

CATALINÓN

Nejsem mrtvola? Už jsem,
zamořuju okolí.

(SLUHOVÉ se třesou)

DON JUAN

Co říkáte na to vy?

Třesete se jako list!

CATALINÓN

S mrtvým? Nechci s mrtvým jíst!

S nikým z jejich záhrobí!

K vám sednout, kamenný hosti?

DON JUAN

Co se bojíš kamene?

Dělá něco kámen?

CATALINÓN

Ne,

jen spadne a zláme kosti.

DON JUAN

Bav hosta!

CATALINÓN

Tak jak se žije.

Dobrá je ta zem, kde vy jste?

Rovina? Spíš dolík? Jistě.

A jak tam jde poezie?

PRVNÍ SLUHA

Na všechno mu přikývne.

CATALINÓN

Hospod hodně jako my?

Hodně, to se rozumí,

když tam bydlí Noe, ne?

DON JUAN

Večeři můžete dát!

CATALINÓN

A čím, mrtvý pane, chladí

víno? Ledem? Budte rádi (*Don Gonzalo kývne hlavou*),

to má říz!

DON JUAN

Chceš zazpívat? (*Don Gonzalo přikývne*)

Zazpívají.

DRUHÝ SLUHA

Kýve hlavou.

DON JUAN

Zpívejte!

CATALINÓN

Ta mrtvola si

umí vybrat.

PRVNÍ SLUHA

Je to asi

šlechtic a jde za zábavou.

(*Zpěv za scénou*)

To mám být do smrti sám?

Když mě chcete nadosmrti

odměnit až v den mé smrti,

to se ještě načekám.

CATALINÓN

Mrtvolu ty letní hicy

uondaly, nejede jí.

Nebo vůbec mnoho nejt.

Já mám třesavku v té lžici.

A nepije, to já ano,

do našince to jen skane. (*Pije*)

Na kamenné zdraví, pane,

a mám pro strach uděláno.

(*Zpěv*)

Když mě moje paní nechá

nasytit až tam hlad touhy,

život bude příliš dlouhý,

ať už rychle k smrti spěchá.

To mám do smrti být sám?

Když mě chcete nadosmrti

odměnit až v den mé smrti,
to se ještě načekám.

CATALINÓN

Pro kteroupak z těch tvých ženských,
co jsi, pane, oklamal,
je ta píseň?

DON JUAN

Ještě dneska
bych se jim všem s chutí smál.
V Neapoli Isabela...

CATALINÓN

Ale co tě nepadá,
tu jsi vůbec neošulil,
když se za tebe prý vdá.
Podvedls rybářku, ano,
za to, že tě vzkřísila,
když tě moře pocuchalo,
že tě, chudák, hostila.
Doběhs doňu Anu.

DON JUAN

MLč,
tady někdo pro ni lká
a chtěl by se za ni pomstít.

CATALINÓN

Že by tenhle hrdina?

On z kamene a ty z masa,
je nerovná vaše hra.

(Don Gonzalo ukazuje, aby odnesli stůl a zůstali sami)

DON JUAN

Odneste ten stůl a jděte,
ukazuje na nás dva,

my tu zůstaneme spolu,
běžte pryč.

CATALINÓN

Buď vůle tvá!

Rána od mrtvých je strašná,
nezůstávej tu s ním sám,
největšího obra srazí.

DON JUAN

Nebojím se žádných ran.
Tak jděte.

(Ostatní odejdou, oni dva zůstanou sami, don Gonzalo ukazuje, aby don Juan zavřel dveře)

Mám zavřít dveře?

Světnice je zamčená,
čekám. Co chceš? Řekni, kdo jsi,
přízrak nebo vidina?
Mučí-li tě trýzně pekla,
jestliže jsi světem hnán
vykoupit si něčím spásu,
poruč, já ti přísahám,
že ti splním, oč si řekneš.

V boží přízni žiješ tam?

Zabil jsem tě s hříchem v duši?

Mluv, jsem zvědav, poslouchám.

DON GONZALO *(pomalu, hlubokým hlasem)*

Dodržíš mi dané slovo

jako rytíř?

DON JUAN

Proč bych lhal?

Já jako španělský šlechtic
vždycky čestně v slově stál.

DON GONZALO

Neboj se, podej mi ruku.

DON JUAN

Co to říkáš? Já a strach?

I kdybys byl samo peklo,
do pekel bych ruku vztáh. *(Podá mu ruku)*

DON GONZALO

Slib a stvrď mi rukoudáním,
že ty se teď pozvat dáš
na večeři ke mně. Přijdeš?

DON JUAN

Myslíl jsem, že požádáš
o víc! Přijít na večeři?

DON GONZALO

Zítra v deset.

DON JUAN

Přijdu. Kam?

DON GONZALO

Budu čekat ve své kapli.
Však už víš.

DON JUAN

Mám přijít sám?

DON GONZALO

Přijďte oba. A splň slib,
jako jsem ho splnil já.

DON JUAN

Splním, vždyť jsem Tenorio.

DON GONZALO

A já, já jsem Ulloa.

DON JUAN

Spolehni se, přijdu.

DON GONZALO

Věřím.

Oba! Sbohem.

(Jde ke dveřím)

DON JUAN

Oba dva.

Počkej, posvítím ti.

DON GONZALO

Nesviť,

boží milost ve mně plá.

*(Odchází velice pomalu, hledí na dona Juana a don Juan
na něho, až zmizí; don Juan zůstane sám, má strach)*

DON JUAN

Panebože, panebože!

Celé tělo pot mi splách,

ale moje srdce ztuhlo

na kus ledu v útrokách.

Tak mi strašně sevřel ruku,

když jsem mu ji podával,

že mě samo peklo stisklo

a vyšlehl z něho žár.

A ten dech, jež vydechoval,

aby z hrdla vyrval hlas,

studil, jako kdyby na mne

z hlubin pekel vanul mráz.

Ale všechno je to zdání,

žije to jen v představách,

ve výmyslech, bát se mrtvých

je ten nejhlupejší strach.

Neděsí mě živé tělo,

když má sílu, když má hlad,

v kterém je duše a rozum,

a mrtvého se mám bát?
Zítra půjdu do té kaple,
do které mě posílá,
ať si nad mou statečností
strne hrůzou Sevilla. (*Odejde*)

Vstoupí KRÁL, DON DIEGO TENORIO a družina

KRÁL

Isabela už přišla?

DON DIEGO

Naříká si.

KRÁL

Sňatek se jí snad nezamlouvá?

DON DIEGO

Pláče,

jaké tu o ní kolují prý hlasy.

KRÁL

V tom jejím smutku bude jiný háček.

A kdepak bydlí?

DON DIEGO

Klášter vybrala si.

U karmelitek.

KRÁL

Ať jde od bosaček,

já si to přeju. Do kláštera? Pročpak?

V paláci bude, u královny počká.

DON DIEGO

Juana, pane, oženit dnes chcete?

KRÁL

Pošlete pro něj, vzkazte ženichovi.

Že čekáme ho, oznamte to, jděte,
o jmenování ať se všichni doví,
povyšuju ho dneska na hraběte,
Lebrija patří donu Juanovi.
Isabela je z královského rodu,
dávám jí víc, hraběte za vévodu.

DON DIEGO

Klaníme se vám za tu milost k zemi.

KRÁL

Prokázal jste mi služeb požehnaně,
že to, co dávám, proti nim nic není,
zasloužíte si větší přízně za ně.

A, done Diego, pročpak spolu s těmi
nevystrojíte i svatbu doně Aně?

DON DIEGO

S Octaviem?

KRÁL

Ne, to by vypadalo,

že napravuje, co se Aně stalo.

Královna přišla s prosbou doni Any,

chce milost pro markýze, že je sama

a nemá otce, myslí na vdávání,

bude ho mít zas, když prý bude vdaná.

Vemte pár lidí, jděte do Triany,

markýzi v tvrzi řekněte, že Ana

nebude pykat za Motovu vinu:

když ji z ní markýz smyje, odpouštím mu.

DON DIEGO

Vyplnil jste mé vroucí přání, pane.

KRÁL

Dnes večer by si vzal svou sestřenici,
vyřídte mu to.

DON DIEGO

Dobrý vítr vane!

Já pochybuji, že se tomu vzpříčí,
předtím se markýz dvořil doně Aně.

KRÁL

Můžete to i vévodovi říci.
Ten Octavio nemá u žen štěstí,
jsou všechny plytké, vrtochy je ztřeští.
Je na Juana strašně rozhněvaný.

DON DIEGO

A není divu, jestli donesli mu,
že za ten zločin, co mu zhatil plány
a poškodil ho, nese Juan vinu.
Jde Octavio.

KRÁL

Zůstaňte tu s námi,
jste zasvěcený nejlíp do zločinu.

Vejde VÉVODA OCTAVIO

OCTAVIO

Výsosti, nohy políbit si dejte.

KRÁL

Vévodo, vstaňte, vstaňte, nesmekejte.
Co mi chcete?

OCTAVIO

Na kolenou
požádat vás poníženě
o laskavost, kterou vy mi
spravedlivě prokážete.

KRÁL

Slibuji, že vaše přání
neodmítnu, jestliže je
spravedlivé, pane, mluvte.

OCTAVIO

Musíte už jistě vědět
z vyslancových zpráv či z toho,
co se šušká v celém městě,
že don Juan Tenorio
se španělskou arogancí
v Neapoli jedné noci,
pro mne strašně zlé, mým jménem
zhanobil, co je a bude
nejsvětější každé ženě.

KRÁL

Nemusíte pokračovat
já už o té smůle zvěděl.
Nu, a vaše žádost, pane?

OCTAVIO

Abych ho směl ztrestat mečem,
protože je podvodník.

DON DIEGO

Cože, jemu v žilách teče
krev tak vzácná...

KRÁL

Done Diego!

DON DIEGO

Můj pane.

OCTAVIO

To bych rád věděl,
čím tu jsi, že takhle mluvíš
před svým králem.

DON DIEGO

Král si přeje,
abych mlčel, budu zticha,
jinak bych ti odpověděl
tímhle mečem.

OCTAVIO

Vždyť jsi stařec.

DON DIEGO

Byl jsem mladý v onom létě
v Itálii — k vaší škodě,
v Neapoli, v Miláně je
dobře znám můj pádný meč.

OCTAVIO

Tebe krev už nezahřeje.
Jsem je víc než: já jsem byl.

DON DIEGO

Byl i jsem, když chceš. (*Tasí*)

KRÁL

I jděte,

dost už, mlčte, done Diego,
zdá se mi, že máte ke mně
málo úcty, a my spolu,
vévodo, si nerušeně
promluvíme po svatbě.
V donu Juanovi ctěte
dvořenína z mého rodu,
větev tady toho kmene.
Mějte to vždy na paměti.

OCTAVIO

Jak si Vaše Výsost přeje.

KRÁL

Pojďte se mnou, done Diego.

DON DIEGO (*stranou*)

To mě, synu, strašně hněte,
že mi špatně splácíš lásku.

KRÁL

Vévodo, a jestli chcete,
budete mít zítra svatbu.

OCTAVIO

Udělám, co rozkážete.

Odejde KRÁL a DON DIEGO, vstoupí GASENO a AMINTA

GASENO (*stranou*)

Tenhle šlechtic možná ví,
kde se potkat s Tenoriem.
Pane, v kterém stavení
nějaký don Juan žije,
moc známého příjmení?

OCTAVIO

Juan Tenorio, ne?

AMINTA

Ano, ten.

OCTAVIO

Ten bydlí tam.

Co mu nesete? Kdo jste?

AMINTA

On je to můj muž, ten pán.

OCTAVIO

Cože?

AMINTA

Vy nic nevíte?

Jste s ním přece v paláci.

OCTAVIO

Nic neříkal, nevím o tom.

GASENO

Je to možné?

OCTAVIO

Věřte mi.

GASENO

Doně Amintě to pouto
dodá náležité cti.

Je to učiněná ctnost,

šestkrát denně říká zdrávas,

mnohý markýz by měl dost,

kdyby měl, co v Dos Hermanas

nese její usedlost.

Provdala se za Juana,

Batricio dostal kvinde.

AMINTA

Nebyla jsem ještě vdaná,

už mě...

GASENO

To se říká jinde,

je tu soud, ty ubrebtaná?

OCTAVIO (*stranou*)

Ta lež dona Juana

na štěstí je tentokrát

pro mou mstu jak dělaná.

A co chcete?

GASENO

Byl bych rád,

kdyby byla provdaná

jak se patří, dny moc letí —

jinak na krále. A hned!

OCTAVIO

Hned žádejte o přijetí.

GASENO

A jestli ji jenom sved...

OCTAVIO (*stranou*)

Na pomoc tvým plánům jde ti

nečekaná náhoda.

Mám jít večer do paláce —

na svatbu.

AMINTA

To bude má.

OCTAVIO

Podaří se nám to hladce,

už mě něco napadá.

Dojděte si pro šaty,

jaké nosí dvorní dámy

do královské komnaty.

Vezmu vás tam...

Půjdu s vámi?

AMINTA

Za Juanem?

OCTAVIO

Nebýt lsti,

nikam bychom nedospěli.

GASENO

Vy jste ale, pane, skvělý.

OCTAVIO (*stranou*)

Teď ti draze prodáme,

podvodníku Juane,

tu urážku Isabely. (*Odejdou*)

Vchází DON JUAN a CATALINÓN

CATALINÓN

Jak tě přijal král?

DON JUAN

Moc dobře.

laskavěji nežli tatík.

CATALINÓN

Viděls Isabelu?

DON JUAN

Viděl.

CATALINÓN

Jaká je? Co říkala ti?

DON JUAN

Je jak anděl. Tvář jí přitom
krev a mléko postříkaly,
jako růži, která zrána
rozevřela svěží kalich.

CATALINÓN

Tak je svatba?

DON JUAN

Teď už jistě.

CATALINÓN

Tolik bys jich nenapálil,
kdyby tě dřív oženili.

Ale co, předem sis paní
obtěžkal hříchem, a konec.

DON JUAN

Povídali, že mu hráli,
jaký konec? Hlupáku!

CATALINÓN

Dnešek není zrovna šťastný,
měl by ses ženit až zítra.

DON JUAN

Co je dneska?

CATALINÓN

Pátek.

DON JUAN

Blázníš?

Snad bys nechtěl, abych věřil
pověrám. Ty hloupé žvásty!
Znám jen jedno neštěstí:
nemít za co koupit slasti,
den, kdy bereš z posledního.
Každý jiný den je krásný.

CATALINÓN

Už je pozdě, pojd' se obléct,
aby na nás nečekali.

DON JUAN

Nech je čekat. My dnes večer
máme ještě jinou práci.

CATALINÓN

Jakou?

DON JUAN

S mrtvým povečeřet.

CATALINÓN

To je hloupost. Pojd' se radši
převléknout.

DON JUAN

Dal jsem mu slovo.

CATALINÓN

A co slovo! Na to kašli,

mramorová socha se ti
nikdy o ně nepřihlásí.

DON JUAN

A to tak, aby mě mrtvý
utrhal tam u nich na cti.

CATALINÓN

Nedostanem se tam.

DON JUAN

Zabuš!

CATALINÓN

Na noc kostel zamykají.
Jenom to zkus kostelníka
vzbudit, spí jak zařezaný.

DON JUAN

Zaklep na dvířka.

CATALINÓN

Jsou...

DON JUAN

Co je?

CATALINÓN

Otevřená!

DON JUAN

Jdeme!

CATALINÓN

Sami?

Teď tam smí mnich s kropenkou
a s posledním pomazáním.

DON JUAN

Mlč! Jdeme!

CATALINÓN

Vždyť mlčím. Bože.
ať z těch hodů vyjdu zdravý.

To je tma! Tak velký kostel
a tak zatroleně tmavý! (*Vyjdou jedním vchodem a
vyjdou druhým*)

Pane, pomoc, drž mě, pane,
chyt mě za plášť, Pánbůh s námi!

Vyjde DON GONZALO, kráčí jim jako předtím vstříc

DON JUAN

Kdo to je?

DON GONZALO

Já.

CATALINÓN

A je po mně.

DON GONZALO

Neměj strach. Tou lidskou bází
z mrtvého se netrap. Hle,
přišels, neděláš si blázny,
jako vždycky ze všeho.

DON JUAN

Nebojím se.

DON GONZALO

Jenom aby!

A co, zbabělče, ten útěk,
té noci, když jsi mě zabil?

DON JUAN

Ano, nesměli mě poznat!
Já zbabělec? Teď jsem v kapli
a čekám, tak mluv, co chceš?

DON GONZALO

Navečeřet se tu s vámi.

CATALINÓN

A tak to vám dáme košem,
studené jíst, ani zdání,
kuchyň není nikde vidět.

DON JUAN

Najíme se.

DON GONZALO

Ale nejdřív
musíš kámen s hrobky svalit.

DON JUAN

Beze všeho, i ty sloupy,
i tu klenbu nad hlavami,
když chceš.

DON GONZALO

Troufáš si.

DON JUAN

Mám sílu
a mě poslouchají svaly.

CATALINÓN

To je jak stůl mouřenínů,
není zrovna čisto v ráji.

DON GONZALO

Posaď se.

DON JUAN

Kam?

CATALINÓN

Už sem běží
černí hoši s židličkami.

(Vejdou dva zakuklenci se dvěma židlemi)

Berou, myslím, taky z Flander
flanel na smuteční šaty.

DON GONZALO

Ty se posaď!

CATALINÓN

Já jsem, pane,
dneska odpoledne svačil.

DON GONZALO

Neodmlouvej!

CATALINÓN

Neodmlouvám.
Ať mě Pánbůh chránit ráčí!

Co je to za jídlo, pane?

DON GONZALO

Je to ze štíra a z krajty.

CATALINÓN

No, to bude lahůdka.

DON GONZALO

My to u nás máme rádi.

A ty nejíš?

DON JUAN

Budu jíst,
kdybys mi dal všechny hady
vytažené z hloubky pekel.

DON GONZALO

Chtěl bych, aby zazpívali.

CATALINÓN

Jaké víno se tam pije?

DON GONZALO

Ochutnej je.

CATALINÓN

To jsou splašky,

žluč a ocet.

DON GONZALO

Tohle víno

naše lisy vymačkaly.

(*Zpěv*)

Ať jsou jisti, kdo se věčně

božím trestům posmívají,

že jim projde každá lhůta,

každý dluh že jednou splatí.

CATALINÓN

Je to bledé, panebože,

Už nás dali do romancí,

které padnou jako šité.

DON JUAN

Mě až v hloubi srdce mrazí.

(*Zpěv*)

Není dobře, abys říkal,

dokud ještě žiješ tady:

času dost, nic nezmeškám!

Ke smrti čas hrozně kvapí.

CATALINÓN

Z čehopak je tohle ragú?

DON GONZALO

Z drápů.

CATALINÓN

To jsou asi drápy

nějakého belzebuba.

DON JUAN

Dojedl jsem. Ať stůl dají

na místo.

DON GONZALO

Pojď, dej mi ruku,

podej mi ji bez obavy.

DON JUAN

Co to říkáš? Já a strach?

To to žhne, ach, to to pálí,

ty jsi oheň!

DON GONZALO

Proti tomu,

co jsi hledal, příliš vlahý.

Bůh je nevyzpytatelný,

tys nevěřil na zázraky,

a teď mrtví dostihli tě,

takhle se za hříchy platí,

to je boží spravedlnost,

tvá mzda, done Juane.

S čím kdo zachází, tím schází.

DON JUAN

Ach, to pálí, nesvírej mě.

Chceš, abych tě dýkou srazil?

Běda, je to všecko marné,

do povětří dýku vrážím!

Ana klam včas odhalila,

dceru jsem ti neurazil.

DON GONZALO

Na tom vůbec nezáleží,

ale chtěl jsi, a to stačí.

DON JUAN

Nech mě, ať se vyzpovídám.

DON GONZALO

Pozdě, pozdě vzpomínáš si.

DON JUAN

To to pálí, ach, já hořím!

Umírám!

(Klesne mrtev)

CATALINÓN

Já půjdu za ním,
musím taky umřít, umřu,
vidím, že se nezachráním.

DON GONZALO

To je boží spravedlnost:
s čím kdo zachází, tím schází.

*(Náhrobek s DONEM JUANEM a DONEM GONZALEM
se s rachotem propadne, CATALINÓN se plazí po zemi)*

CATALINÓN

Panebože, co se děje?

Oheň šlehá celou kaplí,

a já zůstal u mrtvého!

Mám nad ním bdít do skonání?

Musím to říct jeho otci,

já se, bože, sotva plazím.

Pomoz mi ven, svatý Jiří,

Agnus Dei, moji drazí! *(Odejde)*

Přichází KRÁL, DON DIEGO a družina

DON DIEGO

Markýz de la Mota přišel

políbit vám nohy, králi.

KRÁL

A proč hrabě nejde dovnitř?

Ať ho rychle zavolají.

Vstoupí BATRICIO a GASENO

BATRICIO

Budeš, pane, ve své zemi
mlčky hledět na zlořády,
dovolíš svým poddaným
urážet nás, ubožáky?

KRÁL

Vás?

BATRICIO

Don Juan Tenorio,
podlý, ničemný a zrádný,
připravil mě o manželku
zrovna v den, kdy jsme se brali,
dříve, nežli byla moje.
Svědék, pane, stojí tady.

Vejde TISBEA, ISABELA a doprovod

TISBEA

Když don Juan Tenorio
nedostane, co mu patří,
lkát chci před Bohem a lidmi,
zbytek svých dní strávím v pláči.
Moře vyvrhlo ho na břeh,
já ho vzala do své chaty,
mé přátelské pohostinství

lží a podvodem mi splatil
se slibem, že si mě vezme.

KRÁL

Jistě?

TISBEA

Já bych nelhala ti.

Přichází AMINTA a VÉVODA OCTAVIO

AMINTA

Kdepak je můj manžel?

KRÁL

Manžel?

Kdo to je?

AMINTA

Nu přece, králi,
pan don Juan Tenorio,
spěchám, abychom se vzali,
on mně musí vrátit čest.
Šlechtic nemůže nic zapřít,
poruč mu, ať si mě vezme.

Vejde MARKÝZ DE LA MOTA

MOTA

Když už vyrukují s pravdou,
je čas, abys věděl taky,
že don Juan Tenorio
spáchal zločin přičítaný
potom mně, že jako přítel

se dopustil kruté zrady.

Dokážu to dvěma svědky.

KRÁL

Jaká drzost! Tolik hanby!

Chyťte ho a hned ho zabte!

DON DIEGO

Odměňte mé služby, pane:
ať ho chytí a ať splatí,
co je dlužen za své hříchy,
než mě nebe bleskem srazí
za tak zločinného syna.

KRÁL

Tohle dělají mý draží!

Vejde CATALINÓN

CATALINÓN

Poslouchejte, co se stalo!
Dodneska svět neměl zdání,
co se může dít! Ta hrůza!
Pak mě třeba zabte, páni.
Don Juan se jednou večer
komturovi šklíbil v kapli,
brzy nato, co mu vzal dva
nejcennější drahokamy,
tahal sochu za vousy a
urážel ji zpupně, zval ji,
ať s ním přijde povečeřet.
Měl si tu chuť nechat zajít!
Socha přišla, pozvala ho
a teď — já to trochu zkrátím —

když se navečeřeli,
socha stiskla ve své dlani
Juanovi ruku tak,
že je po něm, páni drazí,
muka slíbila a řekla:
„Pán chce, abych já tě zabil,
potrestal tě za zločiny:
s čím kdo zachází, tím schází.“

KRÁL

Co to říkáš?

CATALINÓN

Mluvím pravdu,

Juan řek, že nepřipravil
doňu Anu o poctivost,
protože ho nachytali,
než to mohl stihnout.

MOTA

Co chceš,

řekni, co chceš za ty zprávy?

KRÁL

Spravedlivá pomsta nebe!

Nu, teď je čas na vdávání,

když je mrtev onen život,
příčina všech béd a strázní.

OCTAVIO

Když je Isabela vdova,
ať je má.

MOTA

Mou ať je paní

sestřenka.

BATRICIO

A my abychom

si ty svoje rychle vzali,
dřív než skončí komedie.

KRÁL

A ten hrob dám přenést, páni,
k Františkovi do Madridu
jako věčné varování.

OKRESNÍ KNIHOVNA
V HODONÍNĚ

Por. č. _____